

Kedves Kőrösey Uram !

Köszönöm kedves levelét. Kérem arra, hogy ne aggódjék a magnó szalag miatt, mert a Juliska unokámnak van egy rádiója, amivel le lehet hallgatni. Tehát ez nekem nem esik nehézségben. Azonban Önnek talán magnó szalag többre kerül, mintna megirna jó néhány levelet, aminek az ára csak 20 cent

A küldött fényképeket ismerem: kezdem a kalapcímernél, ez a fénykép a volt zászlóaljaknak a kalapjukon szokott lenni. a második a járőrvezetői jelevény, ez hasonlít a valódi járőrvezetői jelevényhez. a harmadik kicsiben és a csapatcsendőr felirat, előttem ismeretlen. Tudomásom szerint csapatcsendőröknek nevezték miandazon közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőröket, akik az őrsőkön szolgáltak, és nem más beosztásuk volt. Pl. irodai, nyomozó, közlekedési, repülő, vízi stb. csendőrök nem tartoztak a csapatcsendőrök közé.

A csendőrkalap jelevényt ami illeti, mi amikor még szolgáltunk Ön által nekem küldött fényképeknél van egy igazi csendőr kalap dísz címer, ezt viseltük az egész csendőrségnél még a tisztek is.

Ami pedig a kalapzsinort illeti, Próbacsendőrtől szakaszvezetőig zöld kalapzsinort viseltek, őrmestertől törzsőrmesterig, pedig egysoros ezüst zsinort viseltek, a főtörzsőrmesterek dupla ezüst zsinort viseltek, a tisztek: hadnagytól századosig egysoros aranykalapzsinort míg az őrnagytól ezredesig kétsoros aranykalapzsinort viseltek. Tábornoktól /vezérőrnagy:/ altábornagyon keresztül a vezérezredesig tábori sisakot viseltek díszben

A csendőrök kalap jelevényét, tudomásom szerint -mióta a csendőrség fenn állt,- nem történt változás.

Ugy látom minden kérdésre megválaszoltam. Igérem, hogy amint lehetséges az én okirataimat és kitüntetéseimet, valamint a csendőr fényképeimet lefogom fényképezni és elfogom küldeni.

Egyébként, most van itt az ideje, hogy a konyhajertünket rendbehozzuk eddig a nagy hidegek miatt nem lehetett kint dolgozni, most már megjött a melegidő nagyon jó kint bogarázni a kertben.

Kivánok sok minden jót, maradok igaz bajtársi szeretettel

1983. május 29.

József Pál

Dok

Kedves Kőrössy Uram !

Tegnap napon köszönettel megkaptam a filmjét, végig hallgadtam, majd igyekszem rá sorrendben válaszolni.

A küldött fényképről nem kell másolatot csinálni, az eredetit sem kell visszaküldeni.

Amint elmondja nagyon szép lehet a Múzeumja. Gratulálok hozzá. Ezzel kapcsolatosan meg kell említenem, hogy Szathmáry százados ur a nála levő muzeumi tárgyakat, valószínűleg átadta már az ottani Magyar Héznek. Jól értesülésem szerint Szathmáry százados urat meg kell operálni, vagy már megis operálták tüdőrákkal. Ez a betegség eléggé veszélyes.

A szlamzsákon a csendőr mindig jókat aludt. Minél keményebb volt az ágya annál szebbet álmodott.

Fiamnak említettem, hogyha elmegyén Maguk felé, önök nagyon szívesen látják. Fiam azt mondta, amint alkalom lesz rája, felfogja keresni. Ugyanis ő Omaha Nebraska államba, Minneapolsiba, Duluthba és SzentCládba jár, ide csak akkor ha valakit, vagy valakit vinni kell, Ilenek pl. az üzletemberek, vagy valaki rokonlátogatóba akar menni sürgősen valahová és más közlekedési eszköz nem áll rendelkezésére. Egyébként a fiam egy televíziógyárban mint felügyelő van alkalmazva. A repüléseket a munkaidőn kívül hajtja végre.

Disznóságuk nagyon szépen fogyogat. A disznóölést nagyon szépen elmondja, de kifejejtette belőle a legjavát, még mielőtt a disznót megölnék, két-három kúpica kisüstönfőt pálinkát elfogyasztanak, így aztán jobban megy a munka.

1948-1951-ig terjedő B.L.-et én annak idején beköttem és a Bajtársi Leveleket, csak úgy tudom elküldeni, ha a hozzá kötött verseket, novellákat amik nem jelentek meg, kitudom vágni belőle.

Ugy látszik félreértettem a születésnapját. Én mindig abban a tudatban voltam, hogy önnek a születésnapja decemberben van. Tehát most jól megjegyeztem, s máskor majd februárra küldöm el köszöntésemet, ha addig élek még.

A szolgálati ügyekkel kapcsolatosan azt irnatom, hogy valamikor a csendőrnek napi hat óra szolgálati órát kellett teljesítenie, azonkívül napi két óra oktatási órán kellett részt vennie. Az oktatási órákat bent a laktanyában kellett elvégezni, Őrsparancsnok, vagy helyettese tartotta az oktatást. Az oktatás mindig a Szolgálati Utasításból, Büntetőtörvényekből, a Nyomozás-tanból stb. kellett tartani, példákkal fűszerezve. Az oktatási órákat a szolgálati Havifüzetbe piros tintával kellett bejegyezni. A szolgálati órát pedig kéktintával.

Háromféle szolgálat volt és pedig: Rendes /megelőző/, nyomozó és felszólító szolgálat. Megelőzőszolgálat abból állt, hogy az őrsparancsnok megnevezte a szolgálati Havifüzetet, s akinek a legkevesebb külszolgálati órája volt, azokat vezényelte ki. Az őrskörlet őrzáratokra volt beosztva, Egy egy őrsnek 3-4 őrzárata is volt. Egy őrzárat 10-15 tereptárgyból állt, a kivезényelt járőrnek minden tereptárgynál meg kellett jelenni, ha lakott volt, akivel beszélt, annak a nevét az őrzárati lapba beírta, Közösségekben pedig a községpecsétjét nyomta rá az őrzárati lapra. Majdnem minden kül községben volt egy csendőrpihenőszoba. Ezt rendszerint a községi kisbíró tartotta rendben. Ha egy községben a járőr megjelent, a kisbíróval a szobát befűtette, s amíg a szoba átmelegedett, addig a járőr leportyázta a községet. Ha valakinek panasa volt, azt felvette, s ha nyomozást igényelt, akkor abban nyomozott és az előírt szolgálati órát meghosszabbíthatta. Külszolgálatban eltöltött időnek 1/3-da pihenőre lehetett fordítani. Volt három pihenő Kis pihenő két óránál hosszabb nem lehetett, Közép pihenő, 4 óránál hosszabb nem lehetett, ezt már az őrsparancsnok írta elő és volt a nagypihenő ami natóránál több nem lehetett, ezt is az őrsparancsnok írta elő és még azt is, hogy hol tartsa a járőr a nagypihenőt. Nagypihenő alatt leszerelhetett, levelezhetett és aludhatott. A pihenőt egyik napról a másikra átvinni nem lehetett. Vagy éjjélelőtt kezdte meg a pihenőt, vagy éjjélután. Ilyen rendes szolgálat alkalmával ha tolvajok meglátták a csendőrt, akkor a bűncselekménytől elálltak. ez volt a megelőző szolgálat. A Nyomozó szolgálat pedig ha bűncselekmény adótt elő, amiben nyomozni kellett. a felszólított szolgálat pedig a bíróságtól vagy a szolgabíróságtól érkeztek vagy a katonaságtól.

Azt kérte, hogy ha a járőr valakit elfogott, akkor mi történt az elfogott egyénnel. Az utasítás megírta, hogy az elfogott egyént 24 órán belül át kellett adni az illetékes törvényszéknek. Ha ez nem volt lehetséges, akkor be kellett jelenteni az ügyészségnek, aki a további nyomozásra megadta az utasítást. Ilyen ügy volt 1934-ben Csillaghegyen 64 villabetörésnél elfogtunk 27 egyént, köztük 3 nőt. A nyomozás kéthétig tartott és csak azután adtuk át őket a törvényszéknek. Ilyenkor a fogjok élelmezéséről a nyomozó járőr gondoskodik, de nem olyan urimódon, hanem csak ugy szegényesen, egy darab kenyér és szalonna stb. Ha az ennivaló pénzbe került, azt az illetékes községi előljáróság megfizette.

1919 előtti időben a csendőrségi dolmányokon, a rendfokozat az ujakon volt jelezve sárga pertlivel, mert a nykon olyan alacsony volt, hogy a rendfokozat nem íért el. Egyébként a csendőrség rendfokozata egyelő volt a honvédségével, azzal a különbséggel, hogy a csendőrség acélzöld alapon buzárvörös parolint viselt.

Tekintetes

vitéz KÖRÖSSY ZOLTÁN

URNAK

Kensikton.

ainerd, 1983.szeptember 29.

Hálásan köszönöm a csomaglevelet. A filmet végig hallgadtam és amikre válasz kívánkozik, azokat az alábbiakban adom.

1./ Köszönöm az elismerését az oklevelekre vonatkozólag. 1944. kerácso-
kor hagytam el Komomáromot, és az ottani lakásomban maradt: egy Kerü-
leti, egy Felügyelői és egy Belügyminiszteri dicséző okiratom. Azok már
valószínű elvesztek.

2./ A 100 éves Jubiliumi Erdemérem felkínálásával nem tudok foglal-
kozni, mert itt a közelben magyar csendőr, de még magyar sem lakik,
egyedül a fiamék laknak itt.

3./ A fényképen látható kis ezüstgombnak sok jelentősége van. Első-
sorban is az őrmestertől főtörzso-
rmesterig a zubonyokon koronás ez-
üstgomb volt felvarrva, a tisztelnél aranygombok, a zubonyok váll-
szalagján is ezüst gombok voltak. Az őrsparancsnok iskolátvégzett
törzso-
rmester, őrmester is a rendfokozatán kisezüstgombot viselt,
A kinevezett őrsparancsnoknak is a kisezüstgomb volt a jelzése, hogy
ő az őrsparancsnok.

4./ Sárgapetlit a véglegesített csendőr viselte. Amikor őrmester-
ré előlépett, a pertlije és sujtása már ezüst lett.

5./ Mondja Ön, hogy valami kiskakastollat tűzött a tábori sapka
mellé. Ez mind nagyon szép cselekedet. Ezzel bebizonyítja, hogy tényleg
csendőr fia. Nekem is volt egy disztollam, egy szolgálati és egy tá-
borisapkához való tollam, de ezeket elküldtem a torontói múzeumnak. Ott
vannak és ha valami ünnepeken a csendőregyenruhában megjelenő csendő-
rök viselik a tollaimat.

6./ A csendőrszuronynak valószínűleg örülni fognak a Múzeumban.

7./ Ha majd a csendőrkönyveket megkapja, én már előre megírom
azok hasonosságát. Ugyanis volt a Szolgálati Szabályzat, /Szolg.Szab./
Szolgálati Utasítás, /Szut./ Csendőrségi ügyviteli Szabályzat /Csüsz./
Nyomozástan, /NyomTan./ Ezek voltak az alapszabályok. De ezen kívül volt
Szabályrendeletek, Miniszteri rendeletek, Erdő, Mező, Viz, halász, törvé-
nyek, amiknek az alapján kellett eljárnia a csendőrnek.

8./ Engedje meg kedves Kőrössy uram, hogy a születésnapjaim jókívánságokat én is kifejezésre juttassam. Kivánok sok minden jót, Bort-Buzát, Békességet.

9./ Nagyon köszönöm a magyar Cimert és a Hiszek egy Istenben feliratu képet. A magyarcimert azonnal felragasztottam az autóm első szélvédő üvegjére. Nagyon szépen néz ki. Az lesz majd a baj, hogy nem tudom az angol nevét a cimernek. Kőrössy Ur, tudja, majd alkalmilag tudassa velem, itt hiába nézem a szótárt, nem találno benne.

10./ Végtelenül örülök, hogy jól megvannak. Mi is megvagyunk, csak az a baj, hogy az évek elfutottak a fejünk felett.

11./ Csendőrzárórtáskám nekem is volt egy tiszta új, de a meneküléskor, Walburgkionenben az amerikai katonaság elfoglalásakor eltűnt.

12./ Most pedig ide csatolok három Csendőr zászlóról készült fényképet. Ha tudja használni, tegye az albümába. Ez a zászló még a mai napig sem látott napvilágot. Ugyanis a zászló tiszta selyemből készült, egyik oldalán a csendőrkalap, a másik oldalán pedig a magyar szent Korona látható amik a maguk színében selyem cérnákkal van kivarrva. A zászlót a Szalczburgi apácák készítették. Körül a zászlón Dr. Nagy József volt csopaki plébános papipalástjának sujtása van rávarrva. A zászlót Dr. Nagy József plébános mint egyházi kegytárgyat hozta Amerikába. A zászló Mátyásfalván Ausztria van felszentelve, abban a templomban, ahol Mintszenty holtteste fekszik. 3 darab fénykép emlékből szeretettel küldöm.

Ez a zászló még a mai napig sem került elő. Dr. Nagy József plébános nekem tett elbeszélése szerint, ő a zászlót Dr. Dobolyi Lajos csendőr ezredesnek adta át Clevelandban, aki általában egyik bank fiókjába tette be megőrzés végett. Már ebben folyt nyámozás is, de eredmény nincsen. Dr. Dobolyi ezredes pedig elköltözött a másvilágra, szóval meghalt. Őt már nem lehet megkérdezni, hogy a zászlót hol lehet felhúzni.

Még egyszer maradok igazbajtársi szeretettel, sok minden jót kívánva, kedves feleségének és édes gyermekeinek kérem tolmácsolni szívélyes üdvözlétemet.

János Pál
János Pál
Utóirat: Kedves Kőrössy ur! Most utolag jutott eszéme, hogy megkérdezzem, hogy az elmondott tárgyakon kívül iratokat gyűjt-e? Nekem vannak olyan jegyzeteim, amiket szeretnék felidőzni és valamilyen muziális helyre elhelyezni. Ha Kőrössy ur elfogadja, akkor a télen felidőzném őket. Ilyenek lennének: "Magyar Tragedia története." "Az úrközbiztonsági szerv felállítása," "a múlt hibák kiküszöbölése." "Bajtársiságról" stb. "A kémkedésről" "a szabotázsról" stb. stb. Ezek jók volnának az akkori nemzedékek részére. Megtudnák, hogy mik voltak a múltban a hibák stb.

Pali bácsi

Tekintetes

vitéz ifju Körössy Zoltán Urnak

Kensington.

berd, 1983. október 15.

Hálásan köszönöm október havi filmszallagját. Végig hallgadtam, a beszédjét és az alábbiakban adok rá választ.

1./ Amint mondja, hogy a tolforgókkal baj van, mert nem tudja hogyan és miként váltakoznak. Ugyanis mindegyik tollforgót csak tollforgónak neveztek. Különbőség az, hogy a disztollat, csak disztollhoz használtuk. Mint pl. diszkivonulás, temetés, vagy avatás, vagy nemzeti ünnepeken. A szolgálati tollat pedig járőrszolgálatban használtuk. A kis tollat a táborisapkához használtuk, amikor azt elrendelték, vagy tábori szolgálatban.

2./ Köszönöm, hogy megmondta a magyar címer angol nevét, majd én is fogok vele élni, ha valaki megkérdezi mi az a kocsimon, akkor megtudom mondani, hogy "emlelem".

3./ Végtelenül örömmre szolgál, hogy majd az írásaimból, elfogad pár darabot. Még csak jegyzeteim vannak, a feldolgozás részletesen majd csak a tél folyamán történik és amint egyet elkészítek, azonnal fogom küldeni. Számításom szerint a 7 hét különböző című írásom, valószínűleg 100 oldalon felül lesz. Már a címet kitaláltam: Ilyen pl. 1. Naplótöredék, 2. Bajtársiasság, 3. Defenzív szolgálat és szabotázs, 4. Felelősségérzet és nősülés, 5. Jövő testületünk függetlensége, 6. Eszmetutattás és 7. Magyar tragédia története.

4./ Én is inkább annak a híve volnék, hogy leülnék, Ön kérdezne, én pedig felelnék. Ezt nem lehet másként megoldani, minthogy személyesen kellene találkozni. Én az öregségemre való tekintettel, nem tudok elmenni. Ha ön el tudna jönni, nagyon szívesen látnám. Itt van a fiam, a harmadik szomszédban lakik, aki 20 évig volt amerikai ejtőernyős katona, s mivel megvannak neki a gimnáziumjai, lehet volna tiszt is, de ő nem akart tiszt lenni, így csak mind mester sargánig vitte fel a rangját, és 20 év után ekment nyugdíjba, most pedig egy gyrában mint felügyelődolgozik. Ő önszorgalomból kitanulta a repülő pilóta teendőket.

Ő többiben hívott engem, hogy megmutatja felülről hogy néz ki a táj, de mivel én már aggastyán korban vagyok, mert betöltöttem a 80.-ik életévemet, nem vállakoztam a repülésre. Egyébként majdnem mindennap repül és ha valaki felkéri, hogy vigye el, ő szívesen vállakozik rá, csak fizessék meg a benzin árát stb., Egyébként ha Ön megmondja, vagy megírja a telefon számát, amikor a fiam elmegy arra a tájra, felhívja telefonon és találkozhatnak, és ha van hely a repülőgépben, elis hozza önt ide hozzánk.

5./ A kiskoronás gombról nem tesz említést, hogy meg-e értette annak jelentőségét. Tehát mindazon csendőrök, akik az őrsparancsnokképző iskolát elvégezték, akár őrmester, törzsőrmester, mint vizsgázott őrmester vagy törzsőrmester jogosan viseli. A kinevezett őrsparancsnok is kis gombot visel a hajtókán, ami az őrsparancsnoki jelzést adja.

Ugy érzem, kérdéseire mindre megadtam a választ és amint időm engedi neki látok a jegyzeteim feldolgozásához és amint készen leszek küldeni fogom.

Örülünk a feleséggel együtt, hogy megtudtuk a kedves felesége nevét, tehát Katalán nevet viseli, Nekünk is van egy Katika nevű unokák, aki német és spanyol nyelvtartár-nő diplomát szerzett az Egyetemen. Jelenleg Chicagóban él a szüleinél, s a Midway repülőtéren van alkalmazásban. Feleségem neve: Kovács Aranka, édesapja csendőrzás-őrmester volt, fényképét meglehet találni a Bajtársi Levél 1967 évi április-május-juniusi 4,5,6 szám 26-oldalon. Ugyancsak ebben a bajtársi Levél 18.oldalon a feleséggel, mint Palócruhában állunk és konyhakertben dolgozatunk. Fiam fényképét ugyancsak meglehet találni a Bajtársi Levél 1973.évi júliustól decemberig számokban az 51-ik oldalon.

Érdekes volt a mi esküvőnk: Én mint csendőrtörzsőrmester, Feleségem csendőrleány, két tanunk, Várkonyi Lipót csendőr alhadnagy és Sánta János csendőr tiszthelyettes, az esketési papunk Kutasi Károly tata-bányai őrsparancsnok fia, így aztán egy együttest kilehet állítani. Sok minden jót kívánva, szívélyes üdvözlét kedves családjának maradok igaz bajtársi szeretettel és köszöntéssel.

Jegynés Pál

Palócruhában

Kedves Körössy Ur !

Nagyonszépen megköszönöm a küldött szalagot és a családról készült fényképet. Szalagot lehallgadtam, köszönöm a 15 darab fényképet. Nagyon szépek, szinte az ember gyönyörködik bennük.

A kérdéseire szeretnék válaszolni: Például a tollforgóra vonatkozólag, Hát igen a volt a csendőrségnél táberi sapkához való kistollforgó, majd szolgálati és disz tollforgó~~akkor~~, Különbég csak az volt, amint ön is felismert, hogy a szolgálati tollforgó kisebb volt a disztollforgónál. Ugyanis Magyarországon a tollakat beszerezni igen körülményes volt. Voltak leleményes csendőrök, akik a falusi asszonyokat rátudták beszélni, hogy a kendermagas kakasnak a tollát gyűjtsék össze, majd jönnek érte. Egyébként Zsákszámra lehetett Olaszországból hozatni kappanfarkakat, ami ki kellett her^{el}ni, hogy hajlékony legyen és voltak ügyes csendőrök, akik saját maguk kötötték meg a tollforgót és használták, voltak olyanok is, akik hiresek voltak a tollherélésről-vagyis zsiltepengével, vagy eldobott borotvával a toll közepén levő kemény szarát kivágta, s így hajlékonyá vált, ilyen tollakból kötötték a tollforgókat.

Fiának átadtam üzenetét, majd ha utja lesz arra felé, meglátogatja. Köszönöm a telefonszámot: 301-946-2414.

Most prdig áttérek a válldugóra: A csendőrségnél a szolgálati zubbonyon a jobb vállszalag alatti dugót, belehetett szerezni a Kauffmann féle üzletben, de ha voltak ügyes csendőrök, saját maguk készítették el. Amilyen színő volt a zubbony, ugyanolyan színű posztót, összegöngyölyített, majd egy félcentiméter acélzöld posztó szalagot varrt rá, s felhuzta a vállszalagra, hogy a puskaszij le ne csusszon. Tehát válldugónak hívták ezt a bizonyos jószágot.

A régi zubbonyok ujjain levő sárga ~~pertli~~ pertlik, a rangjelzést mutaták.

A Csendőrségi Lapokból másolt Nagy Károly tiszthelyettes zubbonyán levő kettő vékonyabb pertli a II. osztályu tiszthelyettest mutatja. 1925 előtt a tiszthelyettes rangot jelentett, majd utána tiszthelyettes állományra keresztelték. 1944-es Szolgálati Szabályzat 1. számú függeléke ezt váligosan kimutatja. Tenát akinek ^{három} vékony pertlije volt, az a III. osztályu tiszthelyettes volt, akinek pedig egy vékony pertlije volt, az a III. osztályu tiszthelyettes volt és a fizetést is a rangja szerint kapta. Az I. osztályi tiszthelyettesek egyenraguak voltak a jelenlegi alhadnagy rangjával, vagyis fellehetett használni szakaszparancsnoknak.

Az ígért iratokat feldolgozom. Ugy gondolom, hogy majd amikor készen leszek az egésszel, akkor fogom csomagként elküldeni.

A fényképeket elnézegetjük, nagyon szépek. Feleségem köszöni a megköszönitást, Ő sohasem volt rangkorságban szenvedő.

Köszönjük a családi fényképet és vele küldött karácsonyi szép üzenetet. Mi is kívánunk sok minden jót, "Bort-Buzát-Békességet" kellemes karácsonyt és egy boldogabb új esztendőt.

Nagyon örülök a fényképeknek, így a kedves édesapját is megismertem, és a három kisgyermekét valamint az egész családot.

Itt küldöm az apósom fényképét, Kovács Elek járásőrmestert, aki szintén attilába van, és ez volt a díszöltözet ebban az időben, felségem szerint az attillán a gombok koronásak voltak. 1914-től 1918-ig járásőrmester volt Nagytapolcsányban. Az akkori járásőrmesterek az őrsöt is vezették, Tehát a csendőrség az őrsökön kezdődött.

Egyébként mellékesen közölhetem, hogy ez év november 25-én levágtunk egy 220 pántos dísznót, amit magyarosan megperzselve, magyarosan feldolgozva, készítettünk el. Ha nem untatom az olvasással, leírom, hogy mit készítettünk. Lenetséges, hogy Ön ezeket nem ismeri, mert nem otthon nevelkedett. Így készítettünk: Fejsajtot, kolbászt, oldalast, május hurkát, szalonnát, töpörtöt, dísznótoroskáposztát, abátszalonnát, Véreshurkát nem készítettünk, mert én azt nem szeretem. A dísznót 40 centért vettük pántját.

Most tudjuk, hogy mennyire jó volt előre dolgozni, még a jó időben el tudtuk végezni a dísznőölést. Jelenleg két láb magas nő borítja a natárt, Van mit lapátolni és nem az én koromhoz való munka ez, sokszor úgy érzem, hogy még az ülés is nehezemre esik. Lassan oda jutunk, hogy hol itt, hol ott fáj az embernek valamilye, és egyszer csak azt veszi észre, hogy egy lábónjáró fájdalom lett az emberből.

Még azt is közölhetem, hogy 1948. november 1-től 1951. május 3-ig készült Bajtársi Levelek, -amiket én szerkesztettem- magvannak birtokomban, lehetséges lesz, hogy majd idővel azokat is elküldöm. Jelenleg szükségem van rá, mert egyes adatokat abból szedem ki.

A legutóbbi Vezető Bajtársi Levélben olvastam, hogy Ön foglalkozik a 100 éves jubiliumi emlékéremek mikéntjével. Nagyon szép foglalkozás. De különösen megdicsérem a Muzeummal való foglalkozással.

Szívélyes üdvözlötünket küldjük az egész családnak, maradok igaz bajtársi szeretettel

1983. december 16.

Jegyes Pál és
Hölgye
Áranka

Végtelenül sajnálom, hogy a hátgerincével baj van. Nagyon kell rá vigyázni, mert idegbenilás állhat be.

Nekünk is volt egy kis problémánk, December hónapban a feleségem sokat panszkodott, hogy nem jól lát. Elvittük szemorvoshoz, hogy adjon neki másik szemüveget. Orvos megvizsgálta, és azt mondta, hogy a szemüveg nem segít, hanem meg kell operálni. Mindenféle vizsgálaton keresztül esett, majd január 9-ére kitűzték az operácót. Be is vittük a kórházba előtte 8-án délután és előkészítették az operációra. 9-én délben az opráció megtörtént és már kedden délben itthon volt. Balszemére oprálták. négy napig nagyszerűen érezte magát, majd panszkodott, hogy a jobbszemére óriási fájdalmak vannak és mintha kavicsok gurulnának benne. Elvittük orvoshoz, aki haza sem engedte, hanem egyenesen be kellett vinni a kórházba. és 15-én vasárnap délben besugárzással a fájdalmakat megszüntették és 17-én kiengedték a kórházból. Most itthon kezeljük cseppekkel. Szemüveget majd csak hat hét múlva kaphat, s akkor már jól fog látni. Hát ilyen bajok kerülgetik az embert.

Most pedig megint írok egy olyan esetet, amit nem kérdezett. Az tudott dolog, hogy a csendőrök mindig vasalt nadrágban jártak, de sosem vasaltak. Ez nem volt szabály. Hanem megengedett dolog volt. Ugyanis ha a csendőr nadrágjából kiment a vasalási él, akkor a csendőr a nadrágját, éjjelre a szalmazsák és a lepedő közé egyfomán lesimitotta, az éleket megvizeszte, majd ráfeküdt, és reggelre frissen vaslat nadrágot vett fel.

Ha elküldi azt a szalagot, amelyen apukája beszélt a csendőrnaphor, szívesen veszem és meghallgatom.

Hálásan köszönöm az új esztendőre küldött üzenetét. Mi is kívánunk sok minden jót, jó egészséget, bajtársi szeretettel.

1984. január 19.

Jellegovits Pál

Tekintetes

Ifj. vitéz Kőrössy Zoltán Urnak

Kensikton.

Brainerd, 1984. február 2.

Nagyon szépen megköszönöm a küldött szalagot. Végig hallgattam és meggyőztem benne gyönyörködni, olyan szépen hangzó volt benne minden. Különösen meghatótt apukájának az a beszéde, hogy amikor a Felvidéki bevonulásnál az öreg ember milyen kedvesen fogadta a csendőröket. En is részt vettem a Felvidéki bevonulásnál, Köbölkúti őrsöt állítottam fel és olyan nagy lelkesedéssel fogadtak bennünket, hogy nem volt még arra sem időnk, hogy köszöntsük őket. Elhalmoztak bennünket virággal, élelemmel, itallal stb. Ugyan olyan volt az Erdélyi bevonulás is, Erdélyben a homoródokládi őrsöt állítottam fel. Ezek után megpróbálok válaszolni kérdéseire, és bármikor ha van mit kérdezni, csak egész bátran én nagyon szívesen válaszolok, minden kérdésére ha van tudomásom róla.

1. A csendőrségi testületbe, a katonaságnál kitűnő minősítésű katonákat vettek fel, és csak is nőtleneket, nőöket nem vettek fel. Például én sem voltam katona, a katonai kiképzést a csendőrségnél kaptam, itt képezték ki a zárdrendű és a harcrendű gyakorlatokra. Ez még a 20-as években volt, így mert a katonaság még akkor nem volt teljes. Akkor voltak az átalakulások.

2. A csendőrségnél gyakran történt áthelyezés. Ilyenek voltak Például: ha valakinek a lakósság előtt nem volt tekintélye, büntetés alatt állt. ha valakinek törvénytelen gyermeke volt, ha részeges volt, vagy ha megnősült törvénybeadáskor már áthelyezték a csendőrt, mert ott nem szolgálhatott, ahol a menyasszonya lakott.

3. A csendőrnek volt posztó és szövet ruhája, Posztóruhát/ egyforma volt a nadrág és a zubbony:/ télen és hidegebb időben viselte, a szövet ruhát, amit csak a 30-as években adtak ki, nyáron és melegben viselte. A zubbonyt a laktanyában, bármikor levethette, csak a foglalkozási időben ellet viselnie. Ha konyhakertben dolgozott ott is levethette a zubbonyt. sávoly ruha a csendőrségnél nem volt rendszeresítve.

4. Amikor a felvett csendőr az esküt letette, a gazdasági hivatalnál ikapta a három öltöző posztóruhát, azt magán szavóval testhez igazította, a csendőrnek a ruházata annyira elkopott, hogy szegény volt viselni, a zemléelő szárnyparancsnok a ruhadarabot kicselezte, és újat kellett előrányozni. Ha kisebb javítások, vagy rendfokozat cserélés volt, azt mindig z ügyes szobóval csináltattuk.

5. A tollaskalapot a csendőr mindig szolgálatban és diszelvekkor viselte. Tábori sapkát és a társasági sapkát otthon a laktanyában viselte. A tábori sapkát a kistollal, a tábori szolgálatra vezényelték.

6. Csendőrségnél amikor egy új órót kell felállítani, az órparancsok magaelé veszi a közigazgatási térképet, azon megkeresi az órsállomást. Az órsállomásra ráteszi a vonalzó, majd óramutatószerint irányban haladva, amikor a térképen egy tereptárgyat eléri, azt számszerűen megszámozza és felveszi az órjárat kiutatásba. Tereptárgyak lehetnek: Községek, puszták, tanyák, egyedüli lakottházak, vízművek, malmok, fürdőhelyek, határkövek, kilométerkövek, hegytetők, vasutállomások, vasuti megállók, vasuti őrházak, hidak, alagutak, folyók, szállótelepek, Borospincék stb.

7. Felszólító szolgálat az amikor a bíróságoktól, vagy főszolgabírótól, vagy állomásfőnökségtől, vagy csendőrparancsnokságtól érkezett felhívásoknak eleget tenni köteles a csendőr, ha az nem ütközik szabálytalannak.

8. A csendőr a nősülési kérvényét 30 éves korában adnata be, mire megnősült, vagyis az engedélyt megkapta, eltelt -67, sokszor 8 éve is. A tiszték nősülési szabályait nem ismerem.

A csendőr a felszereléskor kapott bakancsokat és nyári csizmákat. Ezekben portyázott mindaddig, míg tudott venni magának labrozilló csizmákat. Csizma és cipő viselett megvolt engedve a csendőrségnél. Azokat tisztán kellett kezelni és bőröndökamrában volt a megőrzés helye. Ott volt minden csendőrnek a zöldládája, abban tartotta magán ruházatát és lábbelijét. stb. A csendőrnek minden ruhadarabját el kellett látnia névcéculával, ezen volt felírva a kezelési idő is. Az ingekbe, gatyákba, kapcákba/: narisnya viselet tilos volt:/. Csendőr polgári ruhát nem viselhetett, csak a nyomozóosztályhoz beosztott csendőröknek volt megengedve a polgári ruha viselése.

Csendőrnek a lábbeliben kapcát kellett viselnie. Csendőr minden fehéreneműje, inge, gatyája, zsebkendője, kapcája nevének kezdőbetűjével ellátott monogramot kellett varrni. A zubbony alatt komiszínget viselt a csendőr, de volt a csendőrnek bőrmellénye is ujjasvállgallérja is. Bőrmellényt télen zubbonyfelett és köpeny alatt viselte. A Vállgallért nyáron, esőben vagy ha nem volt hideg, köpeny helyett viselte.

Peleségem kérésére írok pár sort: Kedves Zolika, hálás szívvel köszönjük a hangszalagot, sok szép megemlékezést hallottam már a csendőrökről, de így még nem tudtam meg mint ezen, a két beteg szememből nullozott a könny a megnatotságtól. A csendőrnapi ebédnél, újra hallgatjuk és így fogunk ünnepegni. Január 9-én operálták a balszememet, annál elaltattak, hájogot levették és valami mólencsét helyeztek be, este mindig le kell kötni, hogy meg ne üsem vagy dörzsöljem. Negynem is volt semmi baj, ötödiknap éjjel az arcom jobb felén ütést éreztem és jöttek a nagy fájdalmak a szemembe. Héggel sötéttség borult reám, tekintve, hogy szombat volt, Laci fiam a lakásán kereste fel az orvost, ki azonnal kórházba utalt. Másnap vasárnap lezseltek, nagyon fájdalmas volt, most már itthon vagyok, és cseppekkel kezeljük hat hetet be kell varni, akkor kapok szemüveget, az orvos szerint akkor minden jó lesz. Katikát csókólok, magát szívélyesen üdvözlöm. Aranka nem

is a gyerekeket

Beszélgetés.

Eddig beszélgettünk a tollforgókról, a vadászkalapzsinorokról, a rendfokozatokról, a kiskoronás gombokról, a csendőr magánéletéről, a posztórunátról, a szalmazsákokról, a bőrmellényről és az ujjas vállgallérról. Most pedig rátérek olyan dolgok ismeretére, amikről eddig nem esett szó berkeinkben. Itt van a járőrtáska és a felszerelése, a sommásjelentés, a csendőr író és ruhás szekrénye, a fegyverállvány és a diszruhaláda. Kezdjük meg először a járőrtáskával: Minden csendőr a felszereléskor kap egy járőrtáskát. Járőrtáska felszerelése áll: a Bilincsláncból, a füzőzsinorból, a füzőláncból, a mérőszalagból, a sebkötözőcsomagból, a táskának két rekesze van, egyikbe bepakolja a fent említett dolgokat, ha szolgálatba indult, az eligazításnál megkapja a jegyzékkönyvecskét, a nyomozati iratokat, és a az úgynevezett "Nyomozókulcsot". Jegyzékkönyvecské tartalmazza a főbejáró bűncselekmények tényaladáki elemeit, a jegyzet párokat, a nyomozáshoz szükséges nyomtatványokat, ilyenek lehetnek: Bűneljegyzék, erkölcsi és vagyoni bizonyítványok stb. Nyomozati iratokat a járőr azért viszi magával, hogy lássa, hogy már milyen ügyek vannak elintézve, azt még egyszer nem kérdezi. A nyomozókulcs pedig olyan mint egy Bibliai, Vastag vacskos, ez 1930-as években került használatban, ez tartalmazta Magyarországon levő kommunisták névjegyzékét. Ha a járőr valakit igazoltatott, és akinek a neve bent szerepelt a nyomozókulcsban, azt az illetőt elfogta és bekérte.

Nézzük csak mi is az a "sommásjelentés"? Ez egy nyomtatvány, amit az őrsparancsnoknak minden héten fel kellett terjeszteni, ha volt valami jelentése ha nem. Ilyen jelentések voltak, ha valaki kornázta ment, az elindulásnapja és órája, ha valaki megbetegedett, ha valaki szabadságra ment az elindulás és bevonulás idejét, ha valakit áthelyeztek annak utbaindítás, idejét stb. kellett a sommásjelentésbe beírni, ezen sommásjelentés alapján vett tudomást a szárny, az osztály a kerület és a felügyelőség, hogy az illető csendőr hol van és hol található fel.

Az író és ruhaszekrény két csendőr számára volt rendszeresítve: felül két állvány, egyikén az egyik, a másikon a másik csendőr helyezte el toll állványon az összes írószerszámait és magán könyveit. Alul szintén volt két állványos polc, azon volt elhelyezve a kimenő ruházat, szépen összehajtva.

Fegyverállvány minden csendőrnek az ágya fej részénél, vagy ágya oldalán volt felállítva. Erre a fegyverállványra kellett jobbra felakasztani a puskáját szíjánál fogva, balra a járőrtáskáját a szíjjánál fogva, őt fogas volt benne, az első fogásra került akasztókra a két tölténytáska, a második fogra a derékszíjánál fogva a csendőrségi karad, a harmadik fogra

a kimenőköpeny, szíjjal átkötve, a negyedik fogásra került a szolgálati köpeny szintén szíjjal átkötve és az ötödik fogásra került az ujjas-vállgallaér. A polc tetején volt a vadászkalap borító alatt, két papírral benüzve, ettől jobbra a bocskai sapka, balról a társasági sapka.

A diszrungaládába kerültek a diszrunák, mindegyike egy zöld takaróba begöngyölítve, névcédulával ellátva, került egymástetejére. Ide voltak betéve a tisztí edények is és amikor tiszt érkezett az őrsre, ezek az edények voltak felhasználva a tiszt részére. Erről jutt eszembe, hogy az őrsökön volt egy elterjedt közlemény, ami az egyszeri őrsparancsnokot jellemezte. A gazdasági hivatal adott egy parancsot, hogy az őrs nézze át a tisztí edényeket, és ha valami hiányosságot lát azt jelentse. Az egyik őrsparancsnok, aki nem volt kinevezve, csak az őrsöt vezette, azt jelentette, hogy a "tisztíétkézből az éjjeliedény hiányzik".

Majonem kifelejtettem: a jelsipzsinort a második fogásra kellett akasztani és az ötödikre. Ha csendőr kivolt írva naposnak, akkor a jelsipzsinor a zubbonyára volt felakasztva, a kardja a derékszíjjal az ágyán lábielül feküdt, a tollas kalpaja pedig a fejrészen a vánkóson volt, csak akkor tette fel, na postáért ment, vagyha tiszt vagy szemléelőljáró érkezett az őrsre.

Velem történt egyik epizód: Az esztergomi őrsön szolgáltam, napos voltam kiírva, napfoglalkozásnál - mivel meleg volt - az őrsparancsnok megengedte, hogy mindenki levesse a zubbonyát, ingben voltunk, az egyik töm feltúrta az ing ujját, és úgy ült az oktatási asztal mellett. Ekkor lépett be Buday Andor ezredes ur kerületi parancsnok meglepőszemlére. Ez volt a mondása: "Maguk birkozni akarnak, én pedig jelentkeztem naposnak, és azt mondta: "Mégnozzá napos és feneringben van" Szerencsénk volt, hogy nem adott büntetést, ez az ezredes egy járásörmesternek fia volt.

Szintén velem történt a köbökuti őrsön: A kerületi parancsnok Huszár Agoston ezredes ur érkezett meglepőszemlére. Minden annak rendje és módja szerint ment végbe. Megírta a szemlejegyzőkönyvet. Beleírta, hogy a lakatya tiszta, amiért dicsértem, a katonai gyakorlatok jók, a közbiztonsági viszonyok is jók. Azonban az őrskonyhakertjében a gyümölcsfák görbék. A szemlejegyzőkönyvi kivonatot elküldtem szolgálati uton. A szárnyparancsnok ezt írta: Folytatólag jelentse miért görbék fák a konyhakertben? Jelentettem, hogy azon napon amikor a kerületi parancsnok az őrsön volt, még nem volt idő a fákat kiegyenesíteni, egyébként a falu felett nagyvihar vonult át, az tette tönkre a gyümölcsfákat. és a községi előljáróságtól szerzett igazolványt is csatoltam, ami igazolta, hogy tényleg nagy vihar volt. abban az időben. Osztály is vissza adta az iratokat, hogy jelentse közvetlenül, hogy kiegyenesítette-e a gyümölcsfákat. Jelentettem, hogy igen. Szolgálatvezető a kerületnél egy szolgálati jegyven kért, hogy a gyümölcsfák görbességét nagyjam ki, olvasnathatatlannul töröljem, és új jelentést kért.

Utóirat: Neharagudjon, hogy utólag irok, de most jutott eszembe, hogy most van a születésnapja. Sok minden jót kívánok, jó egészséget, boldogságot, és hosszú életet.

A tollforgokkal kapcsolatban még megkívánom említeni, hogy a disztollnál, nem lehet az sem olyan nagy, amilyent a csendőr kíván. Annakis megvolt szabva a hosszúsága, tehát nem lehetett hosszabb a kalaphátsó széléltől, mert ha hosszabb volt egy centiméterrel, a szemlélő előljáró ollóval levégta a hosszúságot.

A csendőr szalmazsákjáról nem kérdezett, de irok róla, mert érdekes. Minden órson annyi szalmazsák volt kiadva a gazdaságo hivataltól, mint az órs rendszeresített létszáma. A csendőrnek kellett a szalmazsákját megtölteni jó rozs szalmával minden évben új szalma, s minden félévben utántöltéssel került megtömésre. Buzaszalma, árpaszalma és zabszalma nem volt jó, mert hamar összetört. A szalmazsákok úgy kerültek ki, hogy kökeményre meg kellett tömni. A tömést elősegítette, vagy a seprűnyél, vagy a tömésre készített bot. Mind a négy sarkát kökeményen kellett megtölteni, hogy sarkos legyen. Az egész szalmazsákokat keményre kellett tömni és a csendőr mindenfelkeléskor saját maga vetette meg az ágyát. Szalmazsákban a szalmát felrázta és elegyengette egyformán, majd begobbolta, és a lepedővel leterítette, utána a másik takarólepedőt kiterítette, majd a tekarópakrócot négy sarkosra összehajtotta, a takarólepedő széleit felhajtotta a pakrócra és a zöld terítővel letakarta. A Zöldterítőt az ágysimitódeszkával lesimitotta és úgy nézett ki mint az asztal, olyan sima volt. Majd utána a lőszórtöltetű fejránkost a fejrészhez helyezte és készen volt az ágy. Volt amikor megnegették, hogy a csendőr magánfejránkost használhatott, amit rendszerint az arra ajándékozott neki.

Ez után következett a mosakodás, a mosdóban voltak lavorok, és abban mosakodtak, voltak olyan örsök, ahol fürdőszoba is rendelkezésre állt, ha nem fürödhetett otthon, akkor kiment a városba a fürdőbe fürödni.

Ha a csendőr elhatározta, hogy megnősül, s a menyasszonya ott van az örskörletben, akkor amikor beadta a nősülési kérvényt, a csendőrt onnan áthelyezték más órsra. Mert a csendőr ott nem szolgálhatott, ahol a szülei, testvérei és rokonai vagy a menyasszonya lakott.

Bizony valamikor a csendőr nem ismerte a madracot. Ismerte falusi dunyhát,

Ja még a tollforgóról, a tollforgónak volt tokja is, ha a csendőr nem akarta, hogy borzas legyen a tolla, akkor leheletszerűen lepiccelte vizzel, majd lapos késsel kiegyengedte a tollakat, majd bele tette a tokba, és utána a szalmazsák alá helyezte, hogy jól lenyomódjon.

Ezután kérdezzen, majd én felelek.

Pali László

1984. március 3.

Kedves Zoltán !

szeretettel üdvözlöm mindnyájukat. Cassette Tépet megkaptam, köszönöm. Végig hallgattam, mindegyik oldalon és igyekszem részletesen válaszolni.

Feleségem már annyira javult, hogy a legutóbbi orvosi vizsgálat szerint már jobb szemébe a csepegtetést is elnagytuk. Feleségem amint mondja, a nomlokát meg nem ütötte, sem más külső ütés nem érte, hanem az a bizonyos ütés magától jött.

A csendőrnapi szalagot február 12-én délben végig hallgattuk, s azzal megvolt a csendőrnapi ünnepség, szép volt és gyönyörű.

Ha majd lesz rá alkalom, az ígért Cassette tépet küldje el, elteszem emlékebe.

Most aztán következik a csendőrségi puska leírása. Amikor 1881-ben a csendőrség felállt és működését megkezdte, akkor még az ugynevezett "Kropacsek" puskával látták el. Majd később amikor már a betyárvilágot eléggé letörte, kitaláltak egy másik puskát a csendőrség részére. Ez a puska pedig az ugy nevezett "95 Mintájú Manlicher puska" volt. Ezt horodotta, amíg a kommunizmus kinem végezte. Minden csendőrnek tudni kellett kívülről a puska fő részeit, Igyni: Első a cső, második az irányzék, harmadik a závarzat, negyedik a szekrény az adogatóval, ötödik a zárdugattyu, hatodik a zárócsapó és hetedik a tusa a borítóval. Borítólapra volt bevésve a puskaszáma/ mert az vasból vaslamazból volt/.

Ezek a puskák nem váltak be a követelménynek, mert a szuronnyal voltak belőve. Szurony nélkül nem volt biztos találat./Mi azt a puskát a szuronnyal együtt "cigánykergetőnek" neveztük. A puskákra fellehetett tüzni a katonai bajnétot is. Majd későbbi időben rendszeresítették a háromélű szuronyokat, amiket használtunk is. A csendőrségnél volt a félgörbe szolgálati kard /:ezt neveztük "szentjános kenyérnek:". Csendőrségnél az iskolákban elkellett sajátítani a kardvágásokat, és hárintásokat, úgy hogy a csendőr mindekor bánni tudott a kardjával is, nem csak a puskával és szuronnyal. Őt még a pisztoly lövéseket is el kellett sajátítani. Minden kardnak meg volt a maga száma, amit a csendőrnek szintén tudnia kellett és a ruha és fegyverzeti könyvecskéjába ezek a számok beváltak vezetve. Őt még ami kincstári ruházata, lábbelije és fegyverzete volt, azok mindegyike bekerült a ruha és fegyverzeti könyvecskébe.

Volt aztán a csendőrségnél az örmestertől felfelé az ugy nevezett altiszti kard, ezt a csendőrnek saját pénzén kellett beszerezni, na ő így kívánta, nem volt kötelező, azonban a csendőrségi görbe kardot mindenkor köteles volt viselni. Csendőr oldallegyvernélkül ki nem menetett.

Az altiszti kardokon nyitott ezüst karabolytot kellett viselni, a csendőrségi görbe kardon a próbacsendőr és szakaszvezető, kakai csukott kardbolytot viselt, örmestertől felfelé csukott ezüst kardbolytot volt előírva. Itt kell megemlítenem, hogy voltak őrsők, ahol a csendőr a görbekarddal, pisztollyal, fénérkesztyűvel, tollaskalappal és jelszipsinorral volt felszerelve nappal. A csillagnegyi őrsön én is szolgáltam, ott volt három fürdő, Pünkösöd, Árpád fürdő és Dunaperti fürdő. Itt nappal a fent leírtak szerint láttuk el a szolgálatot. Éjjel kettesével és teljes járőr felszereléssel teljesítettünk szolgálatot.

Történetáskákat illetőleg, egyenként szédszedhető volt. Derékszíjra volt felhuzva és azt akkor viselte a csendőr, amikor szolgálatban járőrként volt kivezényelve. A történetáskában 10-10 darab élestöltény fért el, ezt mindig vitte magával a csendőr. Összpontosítás esetén, a csendőrnek még 40 darab élestöltényt kellett a járőrtáskába magával cipelnie. Egyébként a puskája a járőrnek egyész szolgálati ideje alatt élesre volt megtöltve, amit még az őrsparancsnok a kivezénylésnél elrendelt, illetve töltést vezényelt. Amikor a járőr bevonult, a puskáját ki kellett üríteni, a puskát ürösen volt felakasztani a fegyverárványra.

Csendőrségnél a kesztyű viselet megengedett volt. Csendőr a felszereléskor kapott kaka ujjas kesztyűt.

Nyugdíjazás a csendőrségnél, tudomásom szerint úgy volt szabályozva, hogy aki elérte a 40 évi szolgálati idejét és betöltötte a 60 éves életkorát, na akart elmenetett nyugdíjba.

A csendőr akár szabadságon volt, ünnepségen, moziban, vagy színházban, mindig kimenőrunában kellett öltöznie. Cipőt is viselhetett, benne harisnyát is, na volt rá pénze, a kincstár harisnyát nem adott. Örmestertől felfelé altisztikardot is viselhetett.

Az én időmben, mivel nagy hiány volt a csendőrségnél, a polgári életből is felvehettek a csendőrség kiegészítésére embereket. Majd amikor a honvédségnél is rendeződött a helyzet, akkor már csak a honvédségtől lenetett a csendőrséget kiegészíteni. Na valakinek a honvédségnél volt rendfokozata, /:örmestertől lefelé:/ azt a csendőrségnél is viselhetette. Tudni kell, hogy a honvédségtől átvette egyéneknek, őrzető, tizedes, és szakaszvezetőket lenetett átvenni. Kiképzést az iskolákban kapták, így aztán volt próbacsendőr őrzető, próbacsendőr tizedes és próbacsendőr szakaszvezető.

A csendőrségnél a legénység és altisztek zsávolyrúnát nem viseltek. Tiszteknél azonban meg volt engedve. a 30-as években a legénységnek kiadták a nyári szövetrunát és a nagy melegekben abban járt.

A csendőr nyáricsizmája félszáru volt, szárazidőben nagyon jól beváltak. azonban esős és nedves időben könnyen átázott és a csendőr lába vízestetűs lett. Télicsizmát a csendőr viselhetett, ha maga betudta szerezni. Ugy a nyáricsizmánál, bakancsnál és télicsizmánál a nadrág alá kellett húzni a lábbelit. Egyedül a lovascsendőrnek volt lovaglónadrágja, az kívül húzta fel a csizmát és még sarkatyuja is volt neki. A sarkantyut a lovaglás nélkül is viselhetette. De nem szívesen tették, mert a lépések sarkantyuban nem voltak biztosak. Akiket a lovascsendőrökhöz osztottak be /:inkább kisművészeket:/ azokat felszereléskor kaptak hosszuszáru csizmát.

A csendőrségnél a komiszing volt rendszeresítve. A komiszing és gatyva valamint kapca vászonanyagból készült és ha elszakadt, ki kellett selejttíteni és ~~xxx~~ puskatörő rongynak felhasználni. Csendőrségnél a komiszing nagyon jól bevált, mert abban izzadhatott, hiszen úgy felvult málházva, mint az araboknál a puputevék. Jobbról húzta a puskaszij a zubonygallérját, balról pedig a járőrtáska megpakolva, húzta a nyakát, Derekeit derékszij szorította, a gyomrát pedig nyomta a 20 darab élestöltény, baloldalt húzta lefelé a derékszijon logó kard és szuronyművej, így aztán úgy nézett ki a csendőr mint a málhásállat.

A bőrmellényt a csendőr csak télen nagy hidegben viselte a zubony felett és a köpeny alatt.

Itt említem meg, hogy amikor a 70-es években Szathmáry Károly százados ur nálam járt vendégségben 3 esetben is, neki adtam át egy fehér csendőrségi takarópokrócot, egy bőrmellényt, egy fekete nadrágot, egy lovaglónadrágot, egy pár hosszuszáru csizmát, egy nyitott ezüst kardbolytot, 3 tollforgót, /:egy dísz, egy szolgálati és egy táborisapkához való:/ egy szolgálati utasítást, egy szolgálati szabályzatot, Feleségem pedig neki adta édesapja járásörmesteri irodái papírvágó ollóját. Ezek mind bent vannak a Muzeumban.

A járőrtáska felszerelést ami illeti, bizony az is megvolt pakolva, úgy hogy majdnem roskadozott alatta a csendőr. Legnehezebb volt a vastag "nyomozókulcs". Magyarországon levő összes kommunista gyanús egyének neveit tartalmazta. A bilincslánc olyan volt amilyennek Ön is elképzelte. Itt meg kell említeni, hogy a bilincsláncokat és fűzőláncokat úgy fényesítettük ki, hogy egy csollánszába az összes láncokat beletettük és két csendőr húzigálta ide-oda, és magától kifényesedtek. A fűzőlánc arra szolgált, hogy a nagyon veszélyes foglyokat, a csendőr járőr egyik tagja a fűzőláncon vezette, amit az egyik lakattal hozzacsatolt a bilincslánchoz. A fűzősinor pedig arra szolgált, hogyha a bilincsláncok nem voltak elegendők a bilincseléshez, akkor a fűzősinort használta a kezeket összekötő

Sebkötözőcsomag tartalmazta az elsősegélynyújtáshoz szükséges kötözőanyagokat. Ha a csendőr valaki ellen fegyvert használt, azt megsebesítette, azt a csendőrnek elsősegélybe kellett részesíteni. A sebkötözőcsomagot, más sebesültek elsősegélynyújtáshoz használhatta a csendőr. Ebbe a csomagban nem voltak porok, vagy fájdalomcsillapítók, csupán a vérzést akadályozta meg.

Jelsipzsinort a napos csendőr mindig, a többi csendőr csak szolgálatban viselte. A jelsipzsinort a csendőr a zubbonyának balfelőli vállszalag alá gombolta a kiskornás gombbal és a zubbonyának felülről a második gobján át akasztotta fel, úgy hogy a sip kint lógjon. A jelsipot mindig segélykérésre lenetett használni. Ilyen igen ritkán történt elő.

Az ágyakat illetőleg, mindig attól volt függővé téve, hogy hány hálószobából állt a csendőrlaktanya. Mert voltak kincstári laktanyák, ami azt jelentette, hogy az állam felépítette, abban minden volt ami a követelményeknek kellett lennie. Na aztán volt bérelt laktanya, ezután a gazdasági hivatal minden hónapban kifizette a lakbért. Ilyenek voltak a magánlakások ahol több kisebb hálószoba volt, ott csak a szobanagysága szerint helyeztek el ágyakat, ahol pedig egy háló szoba volt ott egymásmellé kerültek az ágyak.

Hivatalos foglalkozás minden órán reggel 8 órakor kezdődött. Akkor már a csendőr megmosakodott, megborotválkozott, megreggelizett és oda ült az oktatási asztalhoz. Ha valaki egész éjjel szolgálatban volt, vagy a nagypinenőt a laktanyában tartotta, annak az oktatáson nem kellett részt venni.

Itt említem meg, hogy az a bizonyos dísznóélés nem az én názamnál történt, hanem a harmadik szomszédban.

A Bajtársi Levél április hónapban fog megjelenni.

Minden csendőrnek évente 3 heti szabadság járt, 2 hetet a szárny-3 hetet az osztály engedélyezett. Csendőr a zoknit viselhetette a cipőhöz, de ez nem volt kincstári dolog. A fegyverállványban volt 5 fogas, ezekre volt akasztva a köpenyek, vállgallér és a jelsipsinor.

Pakusz Pál urat nem ismerem.

Magyarországi utazáshoz kívánunk sok szerencsét, jó egészséget, érezzék magukat jól, találják meg minden örömeiket abban a dárca hazában. Hogy az emberek mit mondanak, azzal ne törődjön, bár csak ilyen sok magyar volna, aki ennyire szereti a Magyar Hazáját.

Most már ezzel én is befejezem a mondókámat, s ha valami kérdezni valója van, forduljon hozzám bizalommal, s ha tudok segítek.
Kis katicát nagyon sajnáljuk, el tudjuk képzelni mennyi szenvedésbe lesz része, míg rengeteg nozzak a fogait. Bajtársi szeretettel

Peli Laci

Kedves Zoltán !

Március 3-án kelt levelem folytatásaként írom ezt a levelet, mert abban a levélben vannak kitételek, amik tévesen vannak írva.

Mint például a nyugdíjazásnál írtak nem fedik a valóságot. Tehát a csendőrségnél a nyugdíjképesség kezdődött ha valaki kiszolgált 9 évet, 6 hónapot és egy napot, az nyugdíjképessé vált és a fizetéséhez arányitva állapították meg a nyugdíjilletéket. A 40 évi szolgálatidő és a 60 éves élekor arra szolgált, hogyha az illető ezt az időt kibirta, akkor teljes fizetéssel menetett nyugdíjba. Vagyis a legutóbbi fizetését kapta meg teljes egészében. Ilyen azonban nagyon ritkán történt.

A nonvédségtől átvett egyének hozták magukkal az ott töltött időt is, és a csendőrségnél ha elment nyugdíjba, akkor azt a katonai időt is beszámították a nyugdíjába. Amikor a csendőr nyugdíjképessé vált, az idejét minden tiszévebn felemelték, vagyis ha valaki 10 évet szolgált, a nyugdíjában 11 évet számítottak, ha valaki 20 évet töltött a csendőrségnél, annál 22 évet számítottak be a nyugdíjba.

A kesztyűk ami kincstári volt, az szövet kesztyűk voltak. Nagy hidegben a csendőr kesztyűt viselhetett. Voltak azonban a csendőrnek magán kesztyűje is.

Zoknikat is viselhetett a csendőr, ha volt rá pénze. Itt említem meg, hogy 1935-ben elrendelték, hogy minden csendőrnek legyen Takarékbetét könyve. A csendőrt itt tanították meg spórolni. Így a csendőr minden hónapban megkapta a fizetését, és annak egy bizonyos százalékát a takarékbetétkönyvébe kellett betenni. Az összegre nem emlékszem. Nekem is volt takarékbetétem, s amikor megnősültem, volt 1000 pengőm, amivel könnyedén mozognattam.

A nonvédségtől átvett egyéneknek na volt rendfokozatuk, azt a csendőrségnél egész a véglegesítésig viselhetette. Amikor a csendőrséghez valakit felvettek, annak 5 évi szolgálati időt alá kellett írnia, ha az öt évet letelt a csendőrségnél, akkor véglegesítették és felvarrathatta a sárga pertlit a zubbonya nyakára és már akkor nem próbacsendőr volt, hanem csendőr, s ezt az elnevezést viselte minthaddig, míg őrmesterré előléptették.

A lovacsendőrnek csendőrségi görbekaardja nem volt /:szentjános kenyér/ hanem a felszereléskor kapott hosszukardot, amit altisztikard helyett is viselhetett. Ezt a kardot szolgálaton kívül is viselhetette.

A napos csendőr a 24 óra alatt szolgálatban állónak tekintendő. Így na a csendőr akár mint napos, görbe karddal volt ellátva, akár szabadságon volt, vagy szolgálaton kívül a faluban, vagy városban, és na szükséges volt, akkor karddal is felléphetett szolgálatban és intézkedhetett.

Kedves Zoltán !

Március 3-án kelt levelem folytatásaként írom ezt a levelet, mert abban a levélben vannak kitételek, amik tévesen vannak írva.

Mint például a nyugdíjazásnál írtak nem fedik a valóságot. Tehát a csendőrségnél a nyugdíjképesség kezdődött ha valaki kiszolgált 9 évet, 6 hónapot és egy napot, az nyugdíjképessé vált és a fizetéséhez arányitva állapították meg a nyugdíjilletéket. A 40 évi szolgálatidő és a 60 éves életkor arra szolgált, hogyha az illető ezt az időt kibirta, akkor teljes fizetéssel menetett nyugdíjba. Vagyis a legutóbbi fizetését kapta meg teljes egészében. Ilyen azonban nagyon ritkán történt.

A nonvédségtől átvett egyének hozták magukkal az ott töltött időt is, és a csendőrségnél ha elment nyugdíjba, akkor azt a katonai időt is beszámították a nyugdíjába. Amikor a csendőr nyugdíjképessé vált, az idejét minden tiszévebn felemelték, vagyis ha valaki 10 évet szolgált, a nyugdíjában 11 évet számítottak, ha valaki 20 évet töltött a csendőrségnél, annál 22 évet számítottak be a nyugdíjba.

A kesztyűk ami kincstári volt, az szövet kesztyűk voltak. Nagy hidegben a csendőr kesztyűt viselhetett. Voltak azonban a csendőrnek magán kesztyűje is.

Zoknikat is viselhetett a csendőr, na volt rá pénze. Itt említem meg, hogy 1935-ben elrendelték, hogy minden csendőrnek legyen Takarékbetét könyve. A csendőrt itt tanították meg spórolni. Így a csendőr mindennapban megkapta a fizetését, és annak egy bizonyos százalékát a takarékbetétkönyvébe kellett betenni. Az összegre nem emlékszem. Nekem is volt takarékbetétem, s amikor megnősültem, volt 1000 pengőm, amivel könnyedén mozognattam.

A nonvédségtől átvett egyéneknek na volt rendfokozatuk, azt a csendőrségnél egész a véglegesítésig viselhetette. Amikor a csendőrséghez valakit felvettek, annak 5 évi szolgálati időt alá kellett írnia, ha az öt évet letelt a csendőrségnél, akkor véglegesítették és felvarrathatta a sárga pertlit a zubbonya nyakára és már akkor nem próbacsendőr volt, hanem csendőr, s ezt az elnevezést viselte mindaddig, míg őrmesterré előléptették.

A lovás csendőrnek csendőrségi görbekaardja nem volt: szentjános kenyér/nanem a felszereléskor kapott hosszukardot, amit altisztikard helyett is viselhetett. Ezt a kardot szolgálaton kívül is viselhetette.

A napos csendőr a 24 óra alatt szolgálatban állónak tekintendő. Így na a csendőr akár mint napos, görbe karddal volt ellátva, akár szabadságon volt, vagy szolgálaton kívül a faluban, vagy városban, és na szükséges volt, akkor karddal is felléphetett szolgálatban és intézkedhetett.

A jelszipzsínornál a csendőr ha szolgálatban volt, és köpenyt viselt, akkor a köpeny vállszalagjára akasztotta a jelszipzsínort és a felső második gombra akasztotta, hogy a sip kint legyen. Újjasvállgalláron nem kellett a jelszipzsínort kívül használni. Azzal belenetett burkolozni, ha esett az eső vagy a hó.

A csendőrőrsökön a foglalkozás minden reggel azzal kezdődött, hogy puskán felszerelve kellett az udvarra kivonulni, és ott pár fegyverfórást, vagy zártrendű gyakorlatot végrehajtani, ami egy főlórát vett igénybe. A több időt a bent az oktatási asztalnál ülve le, ahól az őrsperencsnok, vagy a helyettese tartott oktatást. Az oktatást mindig gyakorlati példakal kellett iruáztrálni. Ilyenek voltak, lopás, rablás, sikkasztás, csalás, erőszakosnemközösülések, vagy rablók elfogása stb.

A mérőszalag arra szolgált, hogyha a helyszínen kellett valamit megmérni, akkor azt használta, és nem kellett kölcsön kinyerálni. A mérőszalag közönsége vászonból volt készítve, összegöngyölítve, horta a csendőr a járőrtáskában.

A csendőrőrsök kaptak minden évben fűtésiátalányt. Ez kezdődött október 15-én és végződött március 15-én, de ez sohasem volt elég, és a közgazdálkodásból kellett pótolni, mert sokszor előbb kellett fűteni, és később kellett abbahagyni.

Az őrsparancsnok is kapott irodaiátalányt, ebből kellett beszerezni a tintát, tollakat, papirokat és nyomtatványokat, de ez sem volt elég, mert voltak csendőrök, akik előszeretettel elrontották a fogalmipapirokat és pótolni kellett. Azonban voltak leleményes csendőrök, akik magánután szerezték be a nyomtatványokat és nem kértek az őrsparancsnoktól semmit.

Az iskolánál a takaródó mindig 9 órákor volt. Az őrsökön nem volt előírva a takaródó. Mindenki akkor feküdt le, amikor azt jónak látta. ~~akkor~~ ~~ok~~ esetben a csendőr majdnem egész éjjel fent volt, merthá szolgálatból hazament, és volt jelentés csinálás, akkor a jelentését csinálta meg. Őrsökön a csendőr ha kiakart menni este a faluba, vagy a városba, akkor az őrsparancsnoktól engedélyt kellett kérnie. A napos csendőrnek pedig tudomására kellett adni, hogy szükség esetén hól található fel.

Örömmel foglalkozom ezekkel a kérdésekkel, mert ezzel visszaidézem ifjúságom ~~ixxxxix~~ minden emlékét. Csak kérdezzen én szívesen felelek.

Feleségem március 28-án kap majd szemüveget, akkor lesz 12 hete, hogy a balszemébe azt bizonyos műlencsét beültették, s ennyi a gyógyulási ideje. Este-reggel, míg ~~azon~~ ^{nap} felnem jön, kielégítő a látása, nappal ha süt a nap homályosan lát, az orvos szerint, ez mind megszűnik, ha megkapja a szemüveget. Jobb szeme teljesen rendbejött, jól lát vele.

Szeretettel üdvözljük az egész családot. Bajtársi szeretettel,
1984. március 5.

Pali-Laci

Kedves Zoltán és kedves Család !

2. April 04

Március 27-én kelt szalagot köszönettel megkaptam. Feltettem a masinámra, és végig hallgadtam kedves üzenetét. Nagyon örvendek, hogy betegségéből felgyógyult. Adja az Uristen, hogy teljes egészséges legyen.

Sajnos a felségem március 28-án nem kapott még szemüveget, mert az üzletben az a szemüveg nem volt, amit az orvos rendelt, tehát meg kellett hozatni, ami egy hétbe került. és így április 4-én fogja megkapni az ígért szemüveget. Orvos szerint feleségem látása teljesen jó lesz.

Ezekután pedig a kérdéseire fogok felelni:

Fekete nadrágát a csendőrségnél és a honvédségnél/:oldal t piros csikkal:/ őrmestertől felfelé az alhadnagyig viselhető volt. Akinek arra pénye volt, ez nem volt kincstári ruházat.

A csendőrségnél nem volt 5 éves próbacsendőr, mert amikor a csendőr az esküt letette, attól számított 3 éven belül megszünt próbacsendőrnek lenni, hanem előlépet véglegesített csendőrré. Ezt a sárgapertlis és kaucsuk csillagot még két évig viselte, és ha jó minősítése volt, akkor előlépett őrmesterré. Őrmesteri rangot még három évig viselte, s akkor ha a minősítése jó volt, előlépett törzsőrmesterré. Törzsőrmesterből lett tiszthelyettes, vagyis főtörzsőrmester, s ha a minősítése jó volt, be került az őrsparancsnokképző iskolába, ha nem volt jó minősítése, akkor maradt törzsőrmesternek még nyugdíjba nem ment el.

A csendőrségnél és a honvédségnél őrmestertől felfelé alhadnagyig, mindenki viselhetett altiszti kardot, ezüst nyitott kardbolyttal. És ha szabadságon volt, vagy magán kimenője alkalmával az altiszti kardot mindenkor viselhetette.

Takintettel arra, hogy vitéz Szathmáry Károly a Múzeum anyagát átadta a magyarnak, én sem tudom, hogy kinek kell elküldeni a további adományokat.

A tisztek kardja hasonló volt az altiszti karddal, csak a tisztek arany nyitott kardbolytot viseltek.

Ha a szárnyparancsnok, vagy az osztályparancsnok az őrsre érkezett meglepőszemlére, akkor az őrstagjai rendszerint nem voltak otthon, hanem mindenki szolgálatban volt, így aztán a szemle rendszerint nem sikerült. Ha pedig bemondott szemlééről volt szó, akkor mindenki otthon volt, és olyan takarítás volt, hogy még a disznók körmeit is kilakkozták, így aztán a szemlélő előljáró nem talált hibát.

Akár csendőr, akár az őrmestertől felfelé alhadnagyig, ha nyugdíjba ment, akkor a ruházata saját birtokában maradt. Nem kellett leadni a gazdasági hivatalnak. Ha próbacsendőr mint olyan nem felelt meg a követelményeknek, akkor a leszerelések a ruházatot és a fegyverzetét a gazdasági hivatalnál le kellett adnia.

Akár Magyarországon, akár külföldön levő Ambaszátoroknál a csendőrség karnatlami segélyt nem adott. Ha valamelyik csendőr a követelményeknek és a méretnek megfelelt, időnként, kiválasztottak egy-néhány csendőrt és azokat vagy a testőrséghez, vagy a parlamentőrséghez vezényelték.

A gyalogcsendőr ha szolgálatban volt, a szuronya mindig fel volt tűzve. Itt említem meg mind hasznos tudnivalókat a lovascsendőr életéből. Lovas csendőrnek volt szuronya. Azt a lovon teljesített szolgálatban a karddal összecsatolva a nyereg baloldalára csatolta. Ha lóról leszállt és a szolgálatot gyalog folytatta, lakott helyen, vagy hosszabb uton, vagy vonaton, akkor pedig a derékszijra huzta a szuronyhüvelyt és a gyalogos csendőrnek előírt módon folytatta szolgálatát. A szerelvény mindenben megegyezett a gyalogos csendőrével. A karabély oldalán volt két kis kengyel, melybe a lovon teljesített szolgálatnál, a karabély szíjjal huzta hogy a tölténytár ne törje a hátát. A karabély szíj kettő darabból volt, a közepe táján volt egy nagy csat, hogy azután mikor a hátára akasztotta a kíván taknak megfelelően rövidebre állíthassa. A derékszijon volt egy vékonyabb málnaszíj, mellyel a karabélyt a derékszijhoz csatolhassa, hogy vágta, vagy gyorsabb mozgás esetén, a karabély ne vágja a hátát. Lovon teljesített szolgálatnál járőrtáskát nem vitt. Annak tartalmát a jobboldali málahatáskába tette. Ha kint lóról leszállt, a bilincs-láncot a zubbony jobb oldalzsebébe, az irattáskát a járőrvezető könyvecskét, egyéb elintézés végett átadott iratokat a zubbony baloldali zsebébe helyezte. Járőrtárs az irattáskát és a nyomozó kulcsot, helyezte a zubbony baloldal zsebébe. Ha gyalogossal együtt vezényelték szolgálatba, akkor pedig mindenben a gyalogosoknak előírt módon indult. A lovascsendőr köpenyében volt még annyi különbözött, hogy annak hátsó felvágása magasabb volt. Annak nem 5 hanem 7 kisgombja volt.

Ugy a honvédségnél mint a csendőrségnél, szolgálaton kívül, ha a lakótanyát elakarta nagyni mindekkörömből megvert volt köteles viselni.

A csendőr a fegyverét jogosult és köteles volt használni, fegyvert csak az elfogott egyén ellenhasználhatott, de csak akkor ha az a csendőr életveszélyesen megfenyegette, vagy megtámadta. Őrizetben vett egyén ellen fegyvert használni nem volt jogosult. Pisztolyt a csendőrségnél alhadnagy szakszparancsnoktól felfelé tisztek viselhettek, antant szíjon. Csendőrök csak fürdőügyeleti szolgálatban viseltek pisztolyt.

1984.4/20ok minden jót kívánva, vagyok szeretettel,

Fali Bá.
 Fali Bá.

Kedves Zoltán és kedves Család !

A beszélő szalagot tegnap azaz 14-én köszönettel megkaptam. Elhallgattam és igyekszem rá válaszolni, amíg elnem mennek Magyarországra. Ugy látszik, hogy már teljesen elkészültek a nagy utra, no de ez így van rendjén, hogy amikor az ember valahová készül, akkor arra az utra rákészül párnappal vagy hetekkel azelőtt.

Amint szavaiból kiveszem, igen csak sok dolga lehet az Egyháznál. Hát csak csinálja, megáldja érte a jó Isten. 1953-tól 1957-ig SiouxCityben a r.k. egyháznál én is mint Castudian dolgoztam. Volt 3 papom, 16 apáca tanítónők és volt 700 gyermek. Tehát volt mit csinálni éppen elég. Nagyon örvendek, hogy már a vizumok is megvan szerezve, hát csak élvezzék a szabadságukat.

Ugy hangzik a szalagon, hogy valami Márti nevű rokont kihozzák magukkal, és az anyóst ott hagyják hónapokig. Én el tudom képzelni, hogyha Márti itt lesz pár hónapig és meglátja az itteni életet, mennyire elfog csodálkozni, a változaton.

A nagymamát pedig okvetlenül látogassák meg, mert ő Magukat várja. Feleségem szemüvege nem valami jól bevált. Ugyanis feleségem volt az orvosnál és panaszoalta, hogy mindent göben lát, orvos megvizsgálta a szemüveget és a szeméit is és megállapította, hogy a jobbszem-üveg kicserélést igényel, mert az okozza a körbén látást. Várjuk a telefon hívást, s akkor kicserélik a jobb szemüveget.

Muzeum ügyel én nem sokat foglalkozom, mert úgy sem hallgatnak az emberre. Csinálják úgy ahogy akarják. Éddig sem hallgattak az altisztekre, még ezután sem fognak nekünk hallgatni.

Hacsendőrségnél valaki elment nyugdíjba, az egyenruhát magával vihette, de az altisztek sohasem vették többé magukra az egyenruhát, a tiszteknél más volt a helyzet, azok néha felöltözték egyenruhába.

Amelyik csendőrt pedig a honvédséghez vezényelték, akkor az ott is volt nyilvántartva és beosztva.

Jót mosojogtunk azon, hogyha a fiából amerikai elnök lesz, megöli a kommunistákat. Hát csak segítse a jó Isten minél előbb arra a magas tisztségre és gyarapítsa Amerika gazdaságát.

A jelszipsinort minden szolgálatban induló járőr viselte.

Fiam még mindig nem tudja, hogy mikor kerül Maguk felé, de ha valamikor arra lesz utja, okvetlen felfogja keresni Önöket.

A lovas csendőr őrsökön a lovakat "néma csendőrbajtársaknak" titulálták. Azok a lovak mind az alföldön születtek, Kiskunhalason lovagolták be őket, majd kiadták az őrsökre és a csendőrökkel együtt portyázták a tanárvilágot. Ez szükséges volt, mert a homokos utakon csak lovakkal lehetett megközelelni az tereptárgyakat. A lovasőrök legénységét olyan személyekkel pótolták, akik a honvédségnél lovasított alakulatoknál szolgált, akik a lovas szellemet magukkal hozták.

A lovas csendőrök a járőrtársi iskolájukat hat hónapi lovastanfolyammal meghosszabbították. Kiskunhalason kellett megváltani a mentjegyet egész életre. A próbacsendőrök nadrágjait ott jól átmelegítették a napi lovardákon. Járőrtársi tantárgyakhoz jött még lőegészségtan, segélynyújtás sérüléseknél, kezelés a ló megbetegedése esetén, helyes takarmányozás, no meg a szolgálati eljárás lovon. Ha valamelyik prób. ur lovat kapott, az annyit jelentett, mint a papának az újszülött. amelyet a golyanéri éppen az ölébe tett.

Járőrpihenők alatt a gyalogos járőr, leült és nyugodtan szelvetelgette szalonát. A lovas járőrnek előbb a lovak részére kellett alkalmas helyet keresni, olyan helyet ahol ló meg nem sérül. Azután kellett nyergelni, a lovakat megszáritani, meg kellett vizsgálni a takarmányt, amit a lovak elé tész, majd itatás és csak azután lehet kivenni a szalonát a táskából.

Az hiszem ebből ennyi elég lesz. tudnék többet is írni, bár én nem voltam lovas csendőr, de volt egy nagyon jó barátom lovas csendőr tiszt-helyettes, attól sokat halottam amikor mesélt a lovas csendőr életéről.

Még egyszer kívánunk sok minden jót az utazáshoz.

Maradunk igaz bajtársi szeretettel

Figyelem: A címünk megváltozott. - Brainerd külvárosát most már önálló várossá nyilvánították, azért változott meg a címünk.

Sok szerencsét kívánva.

Baxter, 1984. május 15.

Jegenyés Pál
és Aranka néni.
Pali bá és Aranka néni

Kedves Zoltán !

November 7-én kelt szalagját köszönettel megkaptam. Végig hallgattam és az alábbiak szerint kívánok válaszolni: Amint elmondja milyen sikeres volt a kiállításuk, szinte hihetetlen, mert amint mondja, ott is kevés a magyar. Örvendek, hogy olyan nagy magyar zászlót tudtak kitenni a látványosságának, hogy a méreteket megütötte.

Amint hallgattam a beszélő szalag szíveit, különösen amikor a kiállítás on a kolbász és a sültnusokat említi, szinte csurgott a nyálam utána. Eszembe jutottak az otthoni vásárok, amikor vásárügyeletet tartottunk, egyes sátorokban sütötték a Laci pecsenyét, egy jó darab kenyérral oly jó ízű volt, hogy még most 50 évvel ezelőtti íze is a számban van.

Nagyon meghatótt amikor Kosuth Lajosról beszél. Én úgy tudom Kosuth Lajos második kormányzója volt. Aki sokat tett az a magyar haza érdekében

Az új címet már megírtam, s még is a régi címre küldte el ezt a szalagot. Kérem nézze meg a levelem feladóját az a rendes cím.

Amint a kiállítást elmondja, még voltak magyar táncok is. Ez nagyon szép lehetett, hiszen otthon is a magyar bálokon a táncokat a magyar palotás táncokkal keztek meg.

Annak még jobban örvendek, hogy a kisorsolásnál az édes apja nyerte meg az első nyereményt. De amint fejtegeti az eseményeket, hogy számításon alul jelentek meg a magyarok. Kérem örvedjenek, hogy magyarokkal találkozhatnak és velük szórakozhatnak. Sajnos én azt írhatom, hogy itt rajtunk és fiunkon kívül más magyarok nincsenek a közelben. Magyarul csak a feleségemmel beszélhetek, mert akár menyem akár az unokáim ha találkozok velük bizony meg áll a társalgás, mert ők tudják nagyon jól, hogy mi nem tudunk olyan jól beszélni angolul, hogy megértsék, viszont mi is tudjuk, hogy ők sem tudnak magyarul, hogy megértsük egymást. Így csak gyilkoljuk az angol nyelvet.

Azzal az bizonyos Bandi bácsival találkozó igen érdekes lehetett, mert amint beszédjéből kiveszem, ő is volt valamikor magyar katona és még mindig tudja a katonai regulát.

A Múzeum tartalma ami csendőrségi dolgokat illeti, már átvannak szállítva a a Magyarházba. Nem kell félni a betöréstől, mert beton falak vannak és az ajtók is biztonsági zarral vannak ellátva.

Amint mondja valami kard csatoló száj van, s szeretne róla tudni. Én csak arra következtettek, hogy az a rövid kardtartó ez nem lehet más mint a tenzerész tiszteknek a törtartója. Azok viseltek a rövid szíjjazatu töröket.

Almayt nem ismertem, nem tudok róla véleményt mondani.

Kovács Ferencet sem ismertem. Egyben közlöm, hogy a B.L. nekem is meg-

érkezett. Elolvastam. De viszont nem találtam benne az általam irt írást. Én ugyanis az Amerikai alkotmányról és a függetlenségről irtam egy öt oldalas leírást, s azt nem hozták le a B.L.-ben. Nem tudom miért? A Múzeum átköltözését is a B.L.-ből olvastam.

Kérdezi, hogyha tudok a gnári csizmáról valamit írjam meg. Hát én csak annyit tudok róla, hogy Nemerey Márton volt altábornagy csendőrség felügyelője hozta divatba a csendőrségnél. Tehát mivel a felügyelő találta ki, így azt rendszeresítették is a csendőrségnél. Amikor nem esett az eső, vagy nem volt hó, akkor nagyszerűen beváltak. De amikor egy kis eső volt, vagy hó, akkor pacal lett belőle és olyan vízestetűt kapott az ember lábba, hogy nem győzött vakarózni.

Feleségem szemüvege most már annyira bevaát, hogy rendszeresen lát vele. A rendőr barátjáról már szó esett és örvendek, hogy oly szép temetése volt.

A Bajtársi Levélben már sok minden megjelent, de még a Csendőrségi Ugyviteli Szabályzatról, de még az az az "nevezett Sommásjelntésről nem esett szó berkeinkben. Ez a két fontos valami összetartozott, akkor hozták forgalomba a csendőrségnél amikor a Szót. a Szolgálati Utasítást a Btk.-t valamint a Nyom. ut. is rendszeresítették.

Hát akkor nézzük meg, mit tartalmazott az a Csüsz. Tehát tartalmazta: A szolgálati lapot, Menetlevelet, Tányvázlatot, Bünjeljegyzéket, Erkölcs és vagyoni bizonyítványt, Őrjáratit beosztást és a Sommásjelntést. Ennek A Csüsznek az alapján működött az Őrs, s nagyszerűen bevált. Az Őrsparancsnok kapott irodai átalányt, és a Csüszben lefektetett nyomtatványokat ebből szerezte be.

Mi volt hát a Sommásjelntés? Ez tartalmazta röviden az Őrsön történt eseményeket. Ilyenek voltak pl. ha valaki megbetegedett, a betegség kezdetének ideje és a felgyógyulás ideje, nap, óra perc, A szabadság megkezdésének és bevonulásának ideje, A kornázbavaló elindítás és a kornázból való bevonulás az Őrsre. Megnősülés ideje, Kórházba való hosszabb ideig való tartzkodás, Áthelyezés esetén elindítás, a vezénylés esetén elindítás. Ez a Sommásjelntés minden héten, szolgálati uton felvult terjesztve és a tisztiparancsnokságok, /:szárny, Osztály, Kerület, Felügyelőség./ A Sommásjelntésből szereztek tudomást az Őrsön történekről. Minden tisztiparancsnoknál felvult fektetve egy táblázat, amint az Őrsök felvultak tüntetve, és az állományveztő, ezeket a táblázatokat mindig helyesbitette a sommásjelntésben iratakról. Ha nem történt semmi az Őrsön, akkor is fel kellett terjewzteni és ilyenkor az ópk. beleírte, hogy "Üres"

Ez volna még az amiről eddig nem esett szó. Most pedig befejezésül Kivánunk az egész családnak igen kellems Karácsonyt és gazdagabb üjlesztendőt. Sok szere tettel. 1984. november 12.

Pali Laci és Annelka néni!

Kedves Zoltán !

Köszönöm a hangszalagot. Végig hallgattam és az alábbiakban adok választ: Elsősorban azt tudatom, hogy a hangszalagnak a plasztik keretje kéthelyen megvolt repedve. De a kényhgyivel helyre hoztam és így le tudtam hallgani.

Orvendek, hogy tud helyet adni a kitüntetéseimnek és az Okirataimnak. Azonban mivel én szállítom a csomagot, a csomagküldés díja engem illet. Így felejtse el, hogy a költségeket megfizeti.

Még azt is tudatom, hogy ez évben nem adom fel a csomagot, mert a posta igancsak megvan terhelve, a sok millió levéllel és csomagokkal, így várok, míg egy kis szünet lesz; és akkor felfogom adni.

Nagyon örülök, hogy már van két csendőrségi kardja. Hát csak gyűjtse az anyagot, a jó Isten megfogja segíteni.

Azt a bizonyos p^{ri}nát már egyszer említette. Így annak közlését nem veszem figyelembe. Muzeumát pedig csak bővítse minél nagyobbra és minél több értékes tárgy gyűljék össze.

A katonáskodásra vonatkozó elhatározását én is pártolom és kérem mielőbb lépjen be a tartalékos hadseregbe. Az én unokám minden hónapban haza jön Minneapolisból és itt tölti el a szombatot és vasárnapot. Az idén a nyárfolyamán már megkapja az őrmesteri rendfokozatot. Neki 20 évet kell szolgálni, és 60 évesnek kell lennie, hogy nyugdíjat kapjon.

A feleségem szemüvege, mondjuk bevált, azonban néha elhomályosodik a szeme, s nem lát jól. Majd elmegyünk a szemorvoshoz, s az majd megmondja, milyen problémák vannak.

Az a bizonyos madár magyar neve, vagy papagáj, vagy cinke.

Kérdezi a csendőrlaktanyák, hogy milyenek voltak stb. Voltak kincstári azaz állami csendőr laktanyák, de a legtöbbje bérelt laktanyák voltak. A kincstári laktanyák jobban beváltak, mert az építkezésnél, a szükséges helységek is megvoltak építve. Ilyenek voltak; legénységi hállószobák, Iskolaszoba, őrsiroda, és nőökrészére megfelelő lakás, külön konyhák és őrsfőzőnői szoba stb. A bérelt laktanyáknál ezeket a kényelmeket nem lehetett mindenütt megtalálni. Sok helyen az őrsparancsnok lakása, távol volt az őrs laktanyától. Amelyik őrsön 2-3 nő is szolgált, mindegyiknek a faluban szétszórtan volt lakása és a nők, ha nem voltak szolgálatban, akkor a lakásukon aludhattak és étkezhettek. Egyébként nekik is be kellett szolgálni a napi 6 óra szolgálati órát, és a napi két órai oktatási órát. Általában a laktanyákban volt a legénységnek mosdója, azaz tisztálkodási szobája. W.C. rendszerint közös volt és félreeső helyen deszkából volt megépítve.

A sommásjelentésről már irtam, hogy a tisztiparancsnokságok, "szárny osztály" és "kerület" ezekből értesült, hogy mi történt az őrsőkön. Most edig megpróbálok írni az őrsirodai asztalról.

Őrsirodaiasztal állt 9 rekeszből, mely rekeszek rómaiszámmal voltak megjelölve. ezek közül a legfelső rekeszek, dobozformájúak voltak és itt kezdődött a római számok: I.II.III. IV.V.VI.VII.VIII és IX. Minden rekesz tékpapírral volt bevonva és ezekre volt felragasztva a fénéralapon fekete betűkkel a rómaszám.

Az I.-ső doboz alatt voltak a "Miniszeri rendeletek", a II.doboz alatt voltak a "Csendőrségi Lapok" a III.doboz alatt voltak a "Bűnügyi iktatókönyv a "tárgymutatóval" és a Segédtiszti Sgt.számú iktatókönyv" a IV.-ik fiókban, illetve rekeszben voltak az "iktatott ügydarabok" az V.dik fiókban a bűnügyi iktatmányok, ügyiratok" a VI.-ik rekeszben az előző hónapokról a "szolgálati havifüzetek", a VII-ik rekeszben voltak a "Nyomozókulcsok," a VIII-ik rekeszben voltak a "jegyzék könyvecskék és járőrvezetői jelvények" a IX-ik rekeszben voltak a postázáshoz szükséges rágasztók, tintatartók és ceruzák mindenféle színben".

Ezenkívül volt az íróasztalnak két fiókja, a balfelöli fiókot "A" betűvel míg a jobbfelöli fiókot "B" betűvel volt jelölve. a balfelöli fióknak két lakatzára volt, egyik kulcs a gazdálkodásvezetőnél míg a másik kulcs az őrsparancsnoknál volt, úgy hogy egyika a másik nélkül a fiókban nem tudott bele menni. Ebben a fiókban volt tartva: a Katonai titkos Kt. iktatókönyv, az iratokkal, és a közigazgatási pénztárkönyv a pénzekkel és az átalányok pénze, Átalányok voltak: tüzelő-átalány, utazási átalány, A legénység fizetése./amíg ki nem lett fizetve/

A jobboldali fiókot az őrsparancsnok arra használta fel, amire akarta, ebbe tehetette az összes nyomtatványokat, vagy tartalék tisztapapírokat stb.

Egyszóval ha az őrsön szemle volt, akkor az íróasztal a szemlélő-előljáró rendelkezésére volt bocsátva, Egyébként pedig az őrsirodát használta magának, étkezésre, alvásra stb.

Még megkívánom említeni, hogy a Kiss Gyula szds.ur által kiadott Múzeum ügyben iratára tudomásom szerint már több javaslat befutott. Így valószínű Balló István Dr. Őrnagy ur által javaslat lesz érvényes, mert Ő "Pénczés Zoltán, Csendőr Múzeum" elnevezést javasolta, és az eddig befutott javaslatok is ehhez igazodnak.

Karácsonyra küldött fényképes köszöntésüket is köszönettel megkaptuk. Maradok bajtársi üdvözlettel

1984.december 24.

Jegyzés Pál

Kedves Zoltán !

Nagyon örvendek, hogy a csomagot megkaptad. Azért hívtam fel telefonon, hogy megkérdezzem, hogy nem-e törött el valamelyik kép üvegje. Sajnos, erre nem kerülhetett sor, mert hamar letettük a telefonkagylót. Na de ha mégis eltörtött volna valamelyik üveg, azt megmondta volna a szalagon. Hát igen elküldtem a kedves emlékeket. Azért mert az én unkoám magyarul nem tudnak beszélni, fogalmuk sincs arról, hogy a nagypapának milyen kedves emlékei vannak, őket csak az itteni élet érdekli, hogy mi volt a múltban arról, fogalmuk sincs.

Kérdezi Zoltán, hogy ha a csendőr megbetegedett, az orvosi költséget ki fizette? Hátha a csendőr megbetegedett, akkor a helyi orvos megvizsgálta, és ha megtudta gyógyítani akkor meggyógyította, ha nem akkor beutalta kornázba. Az orvost pedig a gazdasági hivatal fizette mindenhónapban megvolt állapítva egy bizonyos összeg, amit a gazdasági hivatal kiutalt mindenhónapban mint orvosi átalányt. Így a helyi orvos mindenkor a csendőt ilyen vizsgálta meg. A csendőrnek nem került sem orvos, sem a kórház egy centjibe sem. Ha a csendőr nyugdíjba ment, akkor már az orvosi segítségéből kiesett, saját költségén kellett magát gyógyítani.

Én katonai szolgálatot nem telejesítettem. 21 éves kóromban, 1924. április 1-én kerültem a csendőrségbe. Székesfehérváron kaptam egy a zártréndű mint a harcrendű gyakorlatokat, illetve kiképzést, s én csak az őrsparancsnoki iskolában voltam, más iskolát nem végeztem. A velembeliek mindegyike külön ment a járőrvezetői tanfolyamra és a nyomozó tanfolyamra, úgy látszik az előjárók én rólam elfeletkeztek. vagy megvoltak elégeve tudásommal.

A csendőrségnél a haját mindenki úgy viselte ahogy akarta. Természetes, hogy szakált a csendőrségnél csak egy ember viselhetett, Horváth József alhadnagy, akinek az állán valami mély vágás volt és a szakálával takarta. Bajuszt minden csendőrnek kellett viselni, aki nem akarta a bajuszát megnövesztetni, azt fegyelmi eljárás alá helyezték. Egyébként vitéz sziniay Béla altábornagy ur 1936-ban elrendelte, hogy minden csendőrviselőjen bajuszt. Attól kezdve viseltük is és majdnem versenyre kelt a bajusz viselet. Azon a fényképen amit elküldtem én is azóta váseltem bajuszt, mióta elrendelteék, azelőtt sohasem viseltem bajuszt.

Végtelenül sajnálom, hogy a gyönyörű zászló ügyében semmi kedvezőt nem tud csinálná. Pedig érdemes volna előkeríteni, nagyon szép zászló.

Köszönöm a Magyar Érdemrendet és a csillagot. Árpádnak a rajza majdnem hasonlít az igazi címerhez. A sávok amik látszanak, valószínű a Duna-Tisza, Dráva, száva, folyókat akarja jelezni.

A Betegségünkben már lassan kezdünk kilábolni. Néha elfog bennünket a trüszökés, de majd csak helyre jövünk.

Nagyr becsülöm az elhatározásukat, hogy vesznek egy nagyobb házat és abban rendeznek be egy orvosi ~~irodát~~ irodát és rendelőt, a kedves felesége részére.

Örvendek, hogy néha sikerül magyarokkal találkozni és elbeszélgethetnek magyarul. Sajnos erre felé nincsenek magyarok, így nem tudunk senkihez sem szólni magyarul.

Kérdezi, hogy a magyar Cimert miért küldtük el, amikor az nem csendőri tárgy. Hát hogy őszinte legyek, azt a magyar cimert és egy másik hasonlót is egy magyar csendőr portréfestő, szintén a fényképet, és a csendőrkalapot szász András törm. festette, illetve készítette. Tenát elküldtem azért, mert ugyan olyan hasonló másik is van nekünk.

Ugy gondolom, hogy minden kérdésére megadtam a feleletet, így bezárom levelem, s kívánok sok minden jót, üdvözöljük gyermekeit, kézsók feleségének és anyósának, maradok bajtársi üdvözléssel.

1985. január 31.

Pali László

Utó irat: Tekintettel arra, hogy a születésnapja itt van kertek alatt engedje meg, hogy a legjobb kívánságaimat fejezzem ki. Sok minden jót kívánok : Bort-Búzát- Békességet, és Hapy Birthday-t.

Pali László

Kedves Zoltán !

Köszönöm a szalagját. Pontosan megérkezett a szánt időre, mert Ma Csendőrnapi van és déli 12 órakor amikor édesapja 1955-évb en tartott csendőrnapi mondot t emlékb eszédét, hallgadtam, akkor kaptam kézhez. Mégegyszer nagyon szépen köszönöm, hogy gondolt reám. Mondja, hogy nem igen tud magyarul beszélni. Ha én ugy tudnék angolul, mint Ön magyarul, akkor nyert ügyem volna. Nagyon szépen beszéli a magyar nyelvet. Dicséret jár érte. Én meg azért irtam leveleket, hogy gyakorolja a magyar be-tük olvasását.

Jó, hogy eszembe hozta a Biatorbágyi vasutihid robbantását. Én is ott voltam a falsógallai őrsről vezényelve a nyomozásban való segítség-re. Sajnos a Balúgyminisztériumban voltak olyan osztály vezetők akik a rendőrséggel jó-puszi-pajtások voltak. Így aztán a hetényi a nyomozóival és a rendőreivel eltolták teljesen a nyomozást. Ők leg-jobbban a kikérdezésekre feküdték rá. Matuska szilvesztert is az egyik polgáriruhás nyomozó csendőr találta meg egyik szálló kunyhóban. Nem szabad lett volna szebaodon engedni Matuskát, de Bécsben elfogták és ott töltötte le a büntetését. És amikor Magyarországon a kommunizmus életbe lépett, Matuska átjött Magyarországra és itt kinevezték őt a váci fegyház igazgatójával, akinek keze alatt nagyon sok csendőr lelte halálát.

Köszönöm az őrségváltási és cső.főtörm.képét. Örülök, hogy a csomag-ban nem volt törött üveg.

A multkori levelemben elielejtettem választ adni a Hévízi csendő-ről otthonról és a balatonfüredi gyógyházzól. Hát nem sokat tudok ro-luk, mert hála Istennek engem nem érintett. Hanem: erről van nekem egy emlék-em: 1935-ben amikor őrsparancsnokképző iskolában voltam Szombát-helyen, ott az altisztikaszinóban volt egy gyűlés tartva. Tahát minden csendőrnek feltartott kezekkel kellett szavazni arra, hogy a ref.mátus családok vagy a katolikus családok menjenek-e először a Hévízi fűrdő-be. Én természetes a katolikusokra szavaztam. Hátam mögött állt Major Mihály főtörm. aki oldalba lökött, és azt mondta, hogy majd ezután lesz rám gondja. Megis volt az eredménye, mert az elsőfélévben a kiválók közt voltam feltüntetve, s amikor a záróvizsga elérkezett, csak a jók közepe táján voltam felsorolva. Tehát akármilyen jó feleletet adtam, mindig a nullákat irta be, a naplóba. Na de ez már régen volt, elfelejtem.

Az előbbi levelemben a fát Árpádnak irtam, tehát anól Árpád név fordul elő, ott mindenhol Zoltán nevet kell érteni. Ha küld még szalagot, le-gyenszíves jelölje meg az első és második oldalakat.

A bajusz viselést vitéz sziniay Béla altábornagy ur rendelte el, 1936-ban, Tehát mivel nem volt miniszteri rendelet, így az viselt bajuszt akinek jól állt, vagy akart viselni bajuszt. Mert voltak olyanok, ha bajuszt viseltek volna, úgy néztek volna ki mint a tuskésdisznó.

Azzal a zászló ügygel kapcsolatosan annyit írhatok, hogy annak idején, Szathmáry szds. urnak elküldtem az adatokat, de ő is csak odáig jutott hogy Dobolyi Árpád, akinél apja hagyatéka volt, nem tudott semmit a zászlóról.

Reméljük a katonasághoz való felvétele sikerülni fog. Ha már annyi pártfogoltja van, akkor muszáj neki sikerülni.

A címert tényleg Száraz András törzsrőmester /:meghalt:/ festette és azt a fényképet is melyiken én vagyok egy kis vasuti igazolványból való fényképről készítette. Nagy tehetségű ember volt. Kár érte, hogy meghalt. A Bajtársi Levelek címlapját is ő festette, amit én használtam amíg B.L. szerkesztő voltam. Nem ~~xxx~~ tudom mi az oka a B.L. kiadásnak, de évente kétszer adják ki és 12 dollár az előfizetési ára, így 6 dollárba kerül egy B.L.-ez egy kicsit drága.

Az erdélyi csendőrségre vonatkozólag, legyenszives elővenni a "M.kir. csendőrség Oknyomozó Története" című könyvet. Írta Dr. Rektor B. Ennek könyvnek a 68.-ik oldalán nagyon szépen leván írva az erdélyi Csendőrség története.

A flu betegségből felépültünk és elég jól érezzük magunkat. Csak a feleségemnek újból be kell menni kórházba, és a jobbszemét is meg kell oprálni. Holnap azaz 15-én kell orvoshoz menni, hogy a méretet felvegye és megmondja, mikor kell bemennie operálásra.

Egyébként megvöl^{szük}unk olyan öregesen. A téllal megvöl^{szük}unk eléggé. Csak a sznobilusok keveselik a havat, mert nem tudnak motorzni. Sok minden jót kívánva, vagyunk bajtársi szeretettel.

1985. február 14.

Paulina

ez itt. melléklet.

Kedves Zoltán !

Március 20-án kelt szalagját köszönettel vettem és igyekszem rá választ adni. Elsősorban is örömmel irhatom, hogy a feleségem jobbszemének operálása nagyszerűen sikerült, most már várjuk a gyógyulását. Először március 4-ére tüzték ki az operálást, de mivel orkányszerű hóvihár volt, sem az orvosok, sem az ápolók, nem tudtak benenni a kórházba, így az operációt március 11-ére tüzték ki, aminek már vége van. Várjuk a gyógyulást, itthon csöpöktetünk este és reggel a szemébe. Most én vagyok az orvos, és kérem a fizetésemet. Most már mind a két szemébe valami Plasztik lencse van beültetve. Most még a látás nagyon homályos, orvos szerint mindennap jobb lesz. Hat hét múlva kap szemüveget.

Köszönöm az édesapja irását, nagyon jól van megfogalmazva. Tehát innen tudtuk meg, hogy Ön Németországban született, és itt járt iskolába. Nagyon dicséretreméltó, hogy olyan odaadóan gyűjti a fegyvereket, kardokat. Itt kell, hogy megemlítsem, hogy a háromlélű szuronyok voltak a csendőrségnél rendszeresítve. Hát csak gyűjtse őket. Örülök, hogy ezután az emlékeket önhöz fogják beküldeni.

Nagyon megköszönöm a szivességét, hogy helyettem akarja kifizetni a B.L. előfizetését. Én nem azért irtam, hogy talán nem volna annyi pénzem, amivel az előfizetést kiegyenlíteném, hanem azért, mert nagyon sok bajtársal levelezek és mindegyike azt írta, hogy sokalja a 6 dollárt egy B.L.-re. Én megtudom érteni a bajtársak érvelését is, de azért nem lehet szó nélkül hagyni, hogy amikor a 100 éves találkozó volt, 1000 dollárt a Rákóczi Társaságnak és 1000 dollárt a Magyar Háznak ajándékoztak, amikor azt ~~MM~~ összeget felhasználhatták volna B.L.-re, mert sem a Rákóczi ház sem a Magyar ház nem volt rászórulva a segélyre, így majdnem rájuk erőszakolták. Most milyen jó volna ha megvolna a 2 ezer dollár, s nem kérnék az előfizetést.

Ha beszél még Jani István szds. urral, adja át neki Bajtársi üdvözlétem, s nagyon köszönöm irányomban tett dicséretét.

Én hiszem és remélem, hogy a fülvizsgálaton szerencsésen túl fog jutni, s sikerül az amerikai hadseregbe belépnie és szándékát megvalósíthatja.

Most pedig olyan dologról írok, amiről eddig nem esett szó berkeinkben. A csendőrlaktányában volt a nőtlen csendőröknek egy ugynevezett Bőröndöskamrájuk, ebben a bőröndöskamrában tartották az ugynevezett "Zöldládákat". A zöldládában a nőtlen csendőrök tartották a magánholmiukukat, a láda felett volt egy polc azon voltak a lepelik -kitisztítve felrakva, a polc alatt volt fogas arra volt felakasztva zöldzacskóban a tisztiszőr, cipő kefe, sárkefe stb.

A polc alatt volt fogásra volt felakasztva a hátibőrönd, Ezt a hátibőröndöt a csendőr csak akkor használta,ha vezényelték, mint Például volt a Felvidék bevonulás, Erdélyi bevonulás és a Délvidék-i bevonulás. Ilyenkor a csendőr vitte a váltás ruhát, a páfócot összegöngyölitve, a hátibőröndre volt ráerősítve szipjakkal. Vitte a csajkáját, kanalát, kését és villáját, a tisztítószereket stb.

Volt aztán a csendőrnek -amelyiknek volt- ^Fpuskacsővédője is, amit akkor használt amikor a kint volt szolgálatban és elérte egy nagy eső, hogy a puskacső ne legyen rozsdás, a csővédőt rátette a csőre, hogy az esővíz bele ne essen a csőbe, mert azt nehéz volt onnét kitisztítani. Egyébként volt a csendőrnek puskapucolószinorja is, ennek a szinornak a közepén nyíllás volt, oda kellett a kenderkocot behuzanni, s két ember húzigálta jobbra és balra, míg a cső tiszta nem lett. Ha rozsdás volt a cső belseje azzal nem lehetett pontosan lőni. Ezért kellett mindig tisztán tartani a puskacsövet. A puskacső belseje végig huzalokkal volt ellátva, ez azért volt, hogy a puskacsőbe bekerült lövedéket forgásba hozza, s a találat eredményes volt. Mert a lövedék amikor körülül a puskacsőből, az a forgó, mindaddig, míg a célbatalál, s a forgás azért jó, hogy keményebb tárgyba mint csont, vagy fa, könnyen belefuródjon.

Ugy gondolom, hogy minden leírtam érthetőleg, s ha még is valamit nem tudna megértani, írja meg, én szívesen adok választ rája.

Most én nyugdíjas vagyok, s mindenre van időm. Várjuk a tavaszt, hogy a kertben tudjunk motozgálni.

Most volt itt egy ember akit Süttő Jenőnek hívnak, és mesélte, hogy az apja és anyja magyarok voltak. alig beszéli a magyart, de azért megértettük egymást. Magyaros kolbászt akar csinálni, s annak a receptjét kérte el. Közben a zsebéből elővett egy plasztikcelofát alatt levő 100 forintost, megnéztem, s elolvastam, amire az volt írva, hogy "Szemeelveisz" 100 forint. Tudomásom szerint ez a Szemeelveisz orvos volt, és ez fejezte fel, hogy a születendő gyermekek mitől halnak meg a szülés után közvetlenül. Tehát ő rendelte el, a minden operáció előzzi kézmozást. s azóta egy gyermek sem hal meg. Mondtam az emberemnek, hogy ezt őrizze meg mert ez egy nagyon szép emlék.

Egyébként megvagyogatunk olyan öregesen, várjuk a tavaszt, hogy kint lehessen dolgozni a kertben. Amint körül néztem, a házkörül már a tulipánok dugják ki a fejüket, . Itt a bent a szobákban is neveljük a paprika palántákat és a muskátlikat.

Sők sikert kívánunk kedves feleségének, hogy mielőbb saját otthonában végezhesse orvosi teendőit.

Maradunk szeretettel, 1985. március 27.

Jegyzés Pál

Keaves Zoltán és Keaves Család !

Köszönöm Máj 15-én kelt Kassette Tépét. Nagyon szép munkát végez, ha az ejtőernyősök életét akarja leírni. Minden esetre, ha elkészül, kérem egy angolnyelvűt küldeni. Én és a feleségem az angol nyelvet csak úgy imigyen gyilkoljuk, fontosabb szavakat vagy hivatalos dolgokat, nem tudunk elintézni, mert nekünk nincsen meg a fiatalos tanulni való kedvünk. Majd a fiunk, ha könyvet megkapjuk, ő majd elolvassa. Ő ugyanis az ejtőernyősöknél szolgált, valószínűleg érdekelni fogja a könyv tartalma.

Ir valami Magazinokról. Megmondom őszintén, én egyetlen egyet sem ismerek, így hozzászólni sem tudok.

Amint írja a kedves papája a református Biztosító Cégénél dolgozik. Megkérném egy dolog elintézésére. Ugyanis az én kornázi biztosító cégem értesített, hogy tovább nem tudja az én biztosításomat kezelni, így megkért hogy ezután ne küldjek neki járandóságot. Tenát felmondta a biztosításcsomat. Megkérdeztük, hogy mi az indok, hogy felmondtak? Az, hogy annak idején nagyon alacsonyan volt felvéve a biztosítás, s azóta igen magasak a kornházi költségek, ők ezt nem bírják el, mondtam nekik, hogy ezzel elrontják a biznicsüket, miért nem emelték fel a befizetésre váró összeget, miért csak egyszerűen felmondtak, amikor még fiatal voltam, jó volt a pénzem, s most amikor megöregedtem, egyszerűen felmondanak stb. Azt szeretném a kedves papájától, hogyha lehetséges volna, küldjenek egy felvilágosító irást, hogy megtudjuk, hogy fel-e vennének oda kornházi biztosításra stb.

A Bajtársi Levelet én is megkaptam, és ez évi előfizetést elküldtem amint Kiss Gyula szads. ur írja, a Szathmáry szds. ur már a muzeumot átköltöztette a Magyar Házba. Nagyon jó lesz na az írása a B.L.-ben is megjelenik. Szívesen fogom olvasni.

Fogadja részvétünket, kedves nagymamája halála esetére. Nyugudjon békében és az örök világoasság fényeskedjék neki.

A Katolikus Magyarok Vasárnapjában azt a bizonyos fegyverkeresést én is olvastam, Feleségem monta is, hogy ez biztosan a Zoltán lesz, csak nevét nem akarja, hogy az ujság mutogassa. Ugy látszik más valaki is foglalkozik a régi fegyverek gyűjtésével. A 3,000 fénykép gyűjtemény igazán nagyon szép eredmény.

Feleségemnek a szemoperációja nagyon jól sikerült. Mióta kikerült a kornházból és idehaza kezeljük, nagyon sokat gyógyult a szeme. Május 24-én kell orvosi vizsgára mennie, s valószínűleg az új szemüveget is megrendelik.

En is úgy gondolom, hogy a füle miatt a tartalékosok közé felfogják venni.

A zöldségládaírva, A csendőrségnél ez nem volt előírva, de nagyon celszerű volt a csendőr magán holmijának megőrzésére. Egy egy láda mérete, 20 incs magas, 40 incs hosszú, zárható, és hozzávaló tetőbetét. A zöld ládáim nekem még mindig megvannak, akármerre kóbóroltam, mindig utamon kísérték, abba belenett sok mindent pakolni.

A háti bőront megegyeszer akkora volt, mint honvéd borju, vagyis háti csomag. Bőre világosbarna színe volt, bőrből, hozzávaló csatokkal ellátva. Tehát belenett csatolni, Ha a csendőrt vezényelték valahová, ezt vitte magával, ebbe pakolta a fehérneműjét és egyéb magán holmiját. Tehát nem volt szőrös mint a honvédeké.

A pokrócot a csendőr mindig takarónak vitte magával. A pokrócot össze kellett hurkaszerűen gömbölyíteni és úgy rácsatolni szíjjakkal a hátibőrrönd tetejére. A Pokrócok lehettek féhérek, is meg barnák is. A csendőség nem volt ellátva egyöntetűen egyforma pokrócakkal, volt fehér is meg barna is meg katonai piros-féher-zöld sávokkal ellátva. Tehát mindig attól függött, hogy melyik őrsön milyen színű pokrócok voltak kiadva a gazdasági hivataltól.

Érdekes lenett a gyermekkk vitatkozása. A magyar közmondás azt tartja, hogy a gyermek és a részegember mondják meg az igazat.

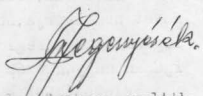
Nagyon sajnáljuk kedves anyukáját, hogy olyan súlyos műtéten kellett keresztül esnie. Ha már otthon van, akkor lehet bizni abban, hogy nem sokára vásszanyeri volt egészségét.

Mi is magvagoyogatunk olyan öregesen. a konyhakertünkben, már majdnem mindent elültettünk. Paprikát három fajtát. /:nagysárga, bannán, és paradicsom paprikát. /Hagyma, futóbab, zöldbab, paradicsom palánta, uborka, zöldség, sárgarépa, paszternák, már mind a földben van. Még a karaláb, kellekaposzta és a fejeskaposzta palánák hiányoznak. Most nőnek a meleg-ágban.

Zolika fiának helyettünk gratuláljon, hogy oly okos kis fiucska.

Maradunk bajtársi üdvözléssel,

Baxter, 1985. május 21.

Utóirat: A zöldségláda nem voltak mindegyike zöldre festve, voltak más színűek is. Ha valakit átnhelyeztek, s ahol ládák többségben zöldek voltak, akkor neki is alkalmazkodnia kellett a többihez, hogy egyforma-
ság legyen az őrsön.

Kedves Zoltán és kedves Család !!

Köszönöm a szalagot, a testvériség című magazint, a magyar szabadságharc angolnyelvű történetét és az ejtőernyős angolnyelvű cikket.

A amagynótákat azért küldtem, hogy azzal is gyakorolja a magyar szót. Ha tudtam volna, hogy az angolnyelvű magyar szabadságharc című magazinja meg van, nem küldtem volna el.

Az ejtőernyős angolnyelvű írást majd a fiammal elolvastatom és ő majd megfogja nekem magyarul mondani, hogy mit tartalmaz.

Nagyon köszönöm a születésnapj jó kívánságaibizony mondom, hogy beleléptem az aggastyán korbába, mert betöltöttem a 82.-ik élet évemet.

Feleségem szíva teljesen meggyógyult, a jobb szemüveg lencsét kicseréltem, s most úgy lát mint azelőtt. Minap láttam, hogy a tübe a cernát is betudja fűzni. November 15-én kell újból menni vizsgálatra, és akkor megmondja az orvos, hogy a szemüveget ki-e kell cserélni vagy sem.

Az a bizonyos szalagot már én megkaptam, tulajdonképpen arról van szó, amelyiken az 1955 és 1956-os csendőrnapi felvéve. Tehát felejtse el az egészet.

Az a bizonyos biztosítás, már elvan intézve. A kötvényen megtaláltuk, hogy 72 éven felülieknek már nem kell biztosítást fizetni, egyébként annak idején még nagyon olcsó volt a biztosítás és a mai magas árak mellett a biztosító Társaság nem tudja fizetni a magas orvosiköltségeket és kornházat. Az én ügyem most van kivizsgálás alatt, és ha a biztosító Társaság jónak látja elfogadja, vagy nem fogadja el. Azt mondta az biztosítási ügynök, hogy 3 havonta 172 dollárt kell fizetni.

Szathmáry kapitány ur halálesetét Dr. Kiss Gyula százados ur megírta levélben, és a Katolikus Magyarok Vasárnapjában is olvastam. Dr. Kiss Gyula százados ur kért, hogy írjak egy megemlékezést. Megírtam és elküldtem, majd a B.L.-ben megfog jelenni. Sajnálom szegényt, de nem tehetünk semmit érdekében, mert ez csupán Isten akarata.

Dunai Akost Levelezés utján ismerem. Ő a Katolikus Magyarok Vasárnapjának főszerkesztője. Megírtam neki, hogy én nem vagyok a lapjával megelégedve, mert az evangélium ami az első oldalon szokott megjelenni, most a 4-ik oldalon jelenik meg, megaztán a posta nem az illetékes vasárnapján hozza, hanem az elmúlt héten. Naztán szoktak kiadni mindenévbenn évkönyvetőnapárt, ezt küldik minden előfizetőnek, ha kell neki ha nem, de küldje be érte a 7 dollárt. Megírtam nekik, hogy én se nem rendeltem, se nem kértem, így tovább ne küldjék a napárt.

Igaz, hogy én kérdeztem a házvételt a szalagon, de azt is felejték el, mert egy házvétel nem olyan könnyű mint az ember elgondolja.

A puskaleírást én már megírtam levélben, de mivel más mondani való nem volt azt vettem a szalagra.

Az 1944-es Csendőrségi Zsebkönyv és a Szolgálati Szabályzat I. Rész világosan megírja, hogy a rangsorolást átváltoztatták. Így tehát van Főtiszti rang, Törzstiszti rang, és Tábournoki Kar. Főtisztek közé tartoznak, a hadnagy, a főhadnagy és a százados. A törzstiszti karba tartoznak az őrnagy, Alezredes és az ezredes. Tábournoki karba pedig tartoznak a vezérőrnagy/tábournok/, Altábournagy és a vezérezredes. Utána következik a tábournszernagy, ilyen volt József apánk, majd a király, vagy a Kormányzó. Ilyen volt Horthy Miklós.

Ami a konyhakertünket illeti megvagyunk vele elégedve. Amennyire nekünk a zöléségfélékből kell, annyi teremni fog. Ha nincsen, akkor kimegyünk a piacra, ami kedden és pénteken van. ott meg lehet venni sokmindent.

Adjunk hálát az Istennek, hogy anyukája operációja nagyon jól sikerült, s most már nagyon jól érzi magát.

Itt eszembe jutott, hogy egy fontos részt nem írtam meg, és pedig az úgy nevezett "Pokrócrázást". Ez pedig úgy történt, hogy minden szombat reggel mindegyik ágyról a zöldségtakarókat levettük, s az udvaron kúráltuk. A takaró fénérparóciókat is kúráltuk, mert a szakácsnő a reggeli szobaseprésnél beporolta. ugyanis nem voltak szőnyeges padlók, csak gyalult deszkákból voltak a padlók, és ha valakinek telett lábszőnyegre megvehetette, de ez nem volt szabály.

A szalona sütést mi is ismerjük. Meg van a készülékünk hozzá, ha éppen nyáron sült szalonát akarunk enni. akkor begyújtjuk a masinát és megsütjük a szalonát és megeszük, jó gyenge hagymával.

Kérdezi Zoltán, hogy 1891-ben felállított csendőrség előtt voltak-e csendőrök. Hát voltak. mert az első csendőrség Erdélyben már 1867-ben létezett, s mivel kitűnően bevált, Magyarországon évente állítottak fel kerületeket. és így született meg a csendőrség.

Ha majd a papája elmegyen nyugdíjba, azt hiszem megfogja találni a nyugdíjas munkáját.

Azt a bizonyos pisztoly golyót nem ismerem, így róla nem tudok írni.

A szalagon küldött nótákból ismerem: Csak egy kis lány van a világon, Minek a szőke én nekem, Gyors csárda, Ezért a legényért nem a nék két krajcárt, Akácósut ha végigmegek rajdad én, Ritka buza ritka rozs, stb. Ezeket a nótákat ismerem.

Kívánunk anyukájának jó egészséget, Maradunk bajtársi szeretettel
1985. június 27

Pali László

Kedves Zoltán !

Idáig nagyon sok mindenről irtam magának, a mi a csendőrséggel kapcsolatos, most jutott eszembe, hogy megint találtam egy olyan dolgot, vagyis butordarabot, amiről eddig nem volt szó. Ilyen az ugynevezett "Diszrunaláda" és a "könyvtárállvány".

Minden őrsnek volt egy diszrunaládája, melynek a mérete: 30 incs hossza, 24 incs széles és 21 incs magas volt, Ebbe a diszrunaládába kellett a tiszti lepedőket 2 darabot és fejköcs huzatott valamint a tisztiedényeket elhelyezni. Ezenkívül minden csendőrsnek volt diszrunája, ezt egy külön zöldtakarába kellett belekötni, s névcédulával ellátni, hogy mindenki tudja melyik az övé. A diszrunák úgy voltak elhelyezve, hogy egymástetejére rakva voltak rendfokozat szerint. az őrsparancsnok diszrunája volt legfelül. És a prbacsendőré volt legalul.

Itt most eszembe jutott egy csendőr vice. A gazdasági hivatal adott ki az őrsöknek egy felhívást, hogy jelentsék be, hogy a tisztiektészletből mi hiányzik. Az egyik őrsparancsnok azt jelentette, hogy a "Tiszti evőkészletet" átvizsgálta, minden megvan, csak az éjjeli-edény hiányzik.

Ott ahol az őrsparancsnok az őrsöt teljesnek akarta ismerni, ott volt könyvállvány is. Ennek könyvállványnak a helye az őrsirodában, vagy az ebédlő szobában volt. Ezen a könyvállványon voltak elhelyezve a bekötött csendőrségi lapok, a miniszteri rendeletek, olvasó könyvek, és a gazdasági hivatal által kiadott szolgálati könyvek. Ugymint: Szolgálati Utasítás, Büntetőtörvénykönyv, Nyomozóutasítás, Törvényes-rendeletek és érdekes nyomozati ügydarabok stb. Ezeket minden csendőr szabadon olvashatta, ha volt rá ideje.

Volt az őrsirodában egy nagyszekrény is, ennek a belselye egyik fele rakos vaolt a másik fele pedig akasztós volt.. Ha az őrsparancsnok nőtlen volt, a ruháját ruhakasztóval ebben a szekrénybe beakaszthatta. a Rakos felében voltak az előzőévről bünyügiiktatmányok, előző évekről Miniszteri rendeletek, stb. ezek midegyike külön évfolyam szerint számszerint voltak összerakva. Ilyen iratokat 5 évig kellett őrizni, és ha az előző évekről szóló iratra volt szükség, akkor onnan kereste elő a csendőr az ügydarabot.

Minden csendőrsnek volt egy öltözet diszrunája, egy öltözet kimenő és egy öltözet szolgálati runája. Diszöltözött csak akkor vette fel a csendőr, ha azt elrendelték, vagy ha a kimenőruhája nem volt megfelelő, a tempoloba menetelkor felvehette parancs nélkül.

Majd a következőkben, fogok írni a "Társaságidőpáról is. Itt küldök
egy beszélő szalagot, hallgassa meg, László Imre magyar nótákat énekel.
Maradok bajtársi üdvözzellett.

Pali Bá.

1985. 9. 23.

Kedves Zoltán és kedves Család !

Köszönöm a küldött szalagot. Meghallgadtam és az alábbiak szerint próbálok rá válaszolni. Legfelsősorban is Horthy Miklós-ról akarok írni. Ugy vettem ki beszédjéből, hogy Ifj. Horthy Miklóssal a kapcsolatot szeretné felvenni. Itt küldök egy újságcikket, ami Horthy Miklós-ról van felvéve. Olvassa el figyelmesen, s ebből a cikkből mindent megtud, amire kíváncsi. Ugyanis Ez a horthy ^{utolsó} az öregebb horthy volt kormányzó unokája, ~~mert a cikk szerint, Ifj. Horthy Miklós meghalt. Csak az unoka él.~~

Eltudom képzelni, hogy a gyermekek mennyire jól érezték magukat a tengerparti kiránduláson. Különösen amikor még ingyen lakást is kaptak.

Amint mondja valami bazárt is csináltak. Ez mind jó, csak valami házson is jöjjön be rajta.

A kis Arpád 3. születésnapjára rendezett ünnepség is szép lehetett.

Mondja, hogy meg kell várni, amíg a tekercs elkészül, csak akkor küldhet fényképet. Ha ugyan meg van az eredeti kópia, azt küldje el, majd én csináltatok róla képeket, Köszönöm a figyelmességét.

Az is érdekes lehetett, hogy Magyarországon olvasták a cikket, amit itt írt Amerikában, de az még érdekesebb, hogy az a levél ideérkezett, Magyarországon nem vették észre, hogy nem kommunista érzélem szerint van megírva.

Sok írni valóm nincsen, mert mi is elvagyunk foglalva, a kerti beakartással. Ugyanis már majdnem mindent beosztunk, csak még a magpaprók vannak kint. Amint megpirosodnak, s ha addig nem jön fagy, akkor lesz paprikamag elegendő a jövő terméshez.

Most pedig utolsónak írom le a Társasági sapkákat. Minden csendőrek volt társasági sapkája, /: amit saját pénzen szerzethette: / Ezen kívül volt neki tollaskalapja és bocskai sapkája. A tollaskalap a kalapborító alatt volt. Ettől jobbra /: szembenézve /: a táborisapka és emellett volt a fegyverállványon a társasági sapka. A társasági sapkát, szolgálaton kívül bármikor használhatta, még a kertben kapálásnál is,

A bocskó és a szakaszvezető társasági sapkája szélzetén keki zsinor volt, és keki kiscsombokkal ellátva. Örmestertől tiszthelyettesig fehér züstperllivolt, illetve zsinor volt, kis ezüst csombokkal, a tiszteknél: fekete sapka, aranykis csombokkal ellátva. Frb. csendőrtől, tiszthelyettesig kiki szövettől állt a sapka anyaga, a tiszteknél fekete szövettől.

Sok minden jót kívánva, maradok bajtársi üdvözlettel *Pál Lás.*

Kedves Zoltán és kedves Család!

Köszönöm a beszélő szalagot, áthallgattam és a következőkben válaszolok.

Írja Zoltán, hogy valami nagy bazárra készülődnek. Nekem is megtetszett az a gondolat, de különösen amikor azt mondja, hogy "kolbász" is lesz a bazáron és jó volna ott lenni és finom kolbászt ehetne az ember. Na de nem ékell useválni, mi is vettünk 40 pánt sertéshúst, azt ledaráltottuk, jó magyarosan befűszereztük és megtöltöttük kolbásznak, Lett vagy 20 szál kolbász, most már van mi apáritani a tejsze.

Köszönöm a fényképeket is, csak egyet nem értek, miért nem küldte el a fényképek árát, ezt nem csinálták csak úgy szegorságból, ezért pénzt kellett kiadnia, majd a következő levélben küldje el a fényképek árát.

Köszönjük a nótás szalagot is, meghallgattuk a magyar nótákat, nagyon szépek, vidul az ember szive lelke.

A magyar Szabadságharcot, olvastam egyik magyar újságból, nem győztem sodálkozni a magyar ifjuság bátorságán.

Ha a muzeumába sikerül a szent István keresztet és csillagot beilleszteni, akkor az széppé teszi a muzeumot. Megértettem, hogy házat nem építenek, hanem átalakítanak egy másik helyiséget a Muzeum részére. Ez nagyon jó elgondolás.

Amikor én felállítottam Grácban Ausztria, a magyar királyi csendőr bajtársi szaltársaságot 1947-ben, akkor már volt annyi pénzünk az érkezett menekült csendőröket kíségitettük kamatmentes kölcsönökkel, hogy tudjanak boldogulni.

Most pedig rátérek a bocskai sapkára. Hát bizony nincsen semmi különbség a bocskai és tábori sapka között. Ugyanis a csendőr otthon a kertben, vagy ha neki úgy tetszett kiment a faluba, a bocskai sapkát mindig viselhette. A tábori

sapka elnevezést onnét kapta, hogy amelyik csendőrt a tábori szolgáltra ezényeltek, az nem a tollaskapapot hanem a tábori sapkát viselte a kis tollal. A rangjelzések különbözők voltak: és pedig a Frő. csendőr és a véglegesített csendőr bocskai sapkáján elöl két kakikoronáskisgomb és egy keki sapkarózsa, középebe piros-féher-zöld színek, majd oldalt baloldalt egy pajzs szerü keki vitézkötéssel. az őrmestertől felfelé a főtőzsofőrmestertig,

bocskai sapkán elöl két ezüst kis gomb és ezüst sapkarózsa, oldalt pajzs szerü acélzöld alapon buzér-vörös színü alapon 3 ezüst stráf volt felvarrva.

A tisztelnél a sapkarózsa, a kisgombok és a stráfok aranyozott volt. A bocskai sapkájukon, ezenfelül baloldalt a sapka felhajtás alatt volt egy másik szosztódarab bevarva, ami a toll feltűzéséhez szolgált. Volt olyan tábori sapka is, aminek elöl ernyője volt. De ez ritkaságban ment.

Itt is volt egy esemény. Juliska unokánk bérmlkőzött. Duluthból ki jött a püspök, aki a bérmlkőzést eszközölte. 45 gyermek bérmlkőzött, Juliska unokánk bérmlkőzött. Katika unokám volt, aki Csicagóból repülön jött el. A sapkaja meg hát csak a régi, de képezzon na, kedve tartja, majd meghuja és abban a sapkában minden jót kívánok maradó bajtársi üdvözléttel.

1985. november 4.

Paliska

Baxter, 1985. november 23

Kedves Zoltán és kedves Család !

Nagyon szépen köszönjük a szalagot, végig hallgattuk.

A Bazar, hogy nagyon jól sikerült, ennek csak örülni tudunk.

Az elmondott dísznövelési évés után mi is megkivántuk az otthoni izeket, és általunk készített finom kolbászból ráadásul megettünk egy darabot, Nagy^o sajnálom, hogy a fényképekért nem küldött számlát. Egyébként hát köszönjük, már három ~~darabot~~ elküldtem, Egyet a fiaméknak, egyet a leányoméknak és egyet vitéz Nagy Lajos főtörzsőrmester volt csendőr barátomnak. Ma kaptam tőle is levelet, melyben nagyon megköszöni a kiválóan sikerült fényképet. Bár a nagy bajuszom most is megvan, de nem fekete, hanem majonem fenér, mert hát az idő már letelt.

Köszönjük a nótás szalagot is, amikor csak időnk engedi, meghallgatjuk. Nagyon sajnálom, hogy a Szent István nagykeresztet nem sikerült beszerezni, hanem helyette a Magyar Érdemrendű keresztjét sikerült megszerezni. A Bocskai sapkára vonatkozólag azt irnatom, hogy ha a csendőr nem volt szolgálatban, vagy kertben dolgozott, a kistollat nem viselte. Csak tábori szolgálatra vezényelt csendőrök viselték a kis tollat, na meg legujabban a rendszeresített közlekedési csendőrök viselték a kis tollat a tábori sapka mellett. A közlekedési csendőrök a gépkocsin a fekete tollaskalapot nem viselhették.

Az ugynevezett zsebóráat már említette az előző szalagon.

Béla barátja nagyon jó lelkű lehet, hogy még arra is vállalkozott hogy Magyarországról, ide küldi a beszerzett dolgokat.

Jót neveltünk a viccen, amint elmondja, a Stalin szobor esetet.

Erre én is örök egy viccet: Egyik iskolában a tanító a gyermekeknek feladja, hogy a Talpra magyar Nemzetidalt örökítsék meg rajzban. Az egyik gyermek rajzolt egy talpat, kérdi a tanító, mit jelentsen ez, ez azt jelenti, hogy Talpra magyar, a másik gyermek rajzolt egy kardot, hát ez mit jelentsen? Ez jelenti, hogy fényesebb a lácnál a kard, a harmadik pedig rajzolt egy kopasz fejet, hát ez miat jelentsen? Ez a Rákosi Mátyás, senonai bitangembert jelenti.

Nagyon sajnáljuk édesanyját, hogy újabb operáción kellett keresztül esnie. Presbiteri tisztségéhez Gratulálunk. Sajnáljuk, hogy a fülével nem hall ugy mint kellene. Na és katonasághoz való felvétele hogyan sikerült ?

Amint mondja, hogy egy járórt szeretne felszerelten bemutatni. Itt vigyázni kell, hogy a tisztet ne ugyanazon öltözetbe mutassa be. Az őrmester, legyen felszerelve, úgy mint egy járórnek kell, de a tiszt nem viselhet fekete tollas kalapot, az csak tiszt táborisapkát viselhet, Derékszíjon és ántánt szíjjal, pisztollyal, Csizmában, vagy fekete panatálónadrágban, bakancsot, vagy jó erős cipőt viselhet. A tiszt ha századot, zázlőaljt, vagy ezredet vezet, akkor viselhet fekete tollas kalapot, egyébként inkább a fekete társasági sapkát viselték előszeretettel. Ha kedves Zoltán ezt a gondolatot megtudja valósítani, akkor fogadja meleg gratulációmát.

Köszönjük a karácsonyra küldött üzenetet. Mi is kívánunk sok minden jót, kellemes karácsonyt és egy gazdagon megáldott új eszterndőt, az egész családnak.

Feleségem szemei már elég jól helyre jöttek, rendszeren lát velük, sokszor újságot olvas. Most november 15-én volt ellenőrzés alatt, s az orvos semmi rendellenességet nem talált. Azt mondta az orvos, hogyha valami rendellenességet észre vesz akkor menjen hozzá, de egyébként két év múlva kell újból ellenőrzésre menni.

Eddig sok mindenről irtem, irtam, hogy három szolgálat volt, megelőző, nyomozó és felszólított. Most pedig írok még három szolgálatról: 1./ Ellneőrzőszolgálatról, 2./ Utánportyázásról és 3./ Napos szolgálatról. Előbbi kettő kizárólag az őrsparancsnokra vonatkoznak, míg a harmadik az őrsparancsnokot kivéve, minden csendőrrre vonatkozott.

Ellenőrző szolgálat az volt, hogy az őpk.-nappal- egyedül, ha a szolgálat éjjelre is kiterjedt, akkor magához veszi a legfiatalabb csendőrt, és együtt mennek a szolgálatba, őpk. már otthon kitudja számítani, hogy a járórnek hol kell lenni, s amely tereptárgyakat érint, azokat mind beírja a szolgálati lapba, járórt ellenőrzi, és ha valami bonyolult nyomozás adja elő magát, csatlakozik a járórnhöz, s együtt nyomoznak, egyébként ha nincs semmi úgy a járór, mint az ellenőrző, bevonul az őrsre.

A szut. előírta, hogy az őpk. bizonyos időnként minden tereptárgyat köteles leportyázni és valakivel értekezni. Így kerül sor az Utánportyázásra. Egy járórt kivezényel megelőző szolgálatra, előírja neki az őrjárat minden tereptárgyát és egy bizonyos időmulva ő is a legfiatalabb csendőrrrel elindult ugyanabban a szolgálatban és őrjáratban, s a járór megjelenéséről érdeklődik. Itt nem kell a járórnhöz csatlakozni, csak abban az esetben, ha a járór már nyomoz valamilyen ügyben.

A Napos szolgálat pedig abból áll, hogy minden 24 órában át kellett írni a napost. Mindig más és más csendőrt kellett kiírni aki felelős volt a bei és kul tisztaságért, a postát elvitte és megőrizta.
panaszt felvette, akár telefonon, akár személyesen. Sok mindent kívénva

Vagyuké,

Pale. Laci,

Kedves Zoltán és kedves Család !

Hálásan köszönjük a szalagokat és a fényképes karácsonyi lapot. Igazán nagyszerűen néznek ki. Ez az igazi szerető család, akik így össze tartanak.

Papucs Pali bácsiról nem tudok írni, mert őt nem ismerem.

A küldött saját fényképeim nagyon jók. Az az nem is olyan jók, mintahogy az ember azt gondolja. Ugyanis a tolforgó nagyon szabálytalan, mert a tollforgónak csak hátul a kalap széléig volt szabad leérni, ha valakinek a tolla hosszabb volt, a kalap szélénél, akkor a szemlélő szárnyparancsnok azt a hosszsúságot lenyirta. Egyébként én még a 70-es években elküldtem a vasuti féláru igazolványomból a fényképet Száraz András törm. bajtársnak, aki megígérte, hogy megnagyítja és vissza küldi, a megnagyítás megis történt, azonban a hajadonfővel elküldött fejemre tett egy kalapot, aminek az állszióját bent felejtette a kalapbelsejében, és a tollat is szabálytalanul rajzolta bele. Tehát, azért nem látszik az állszió.

Egészen megnyugtató ^{hogy} kedves édesanyja szerencsésen átesett az operáción és jól érzi magát.

Higgye el, hogy nagyon sajnálom, hogy a katonai felvétele nem sikerült. Tehát nyugódjon bele, hogy ez is Isten rendelése. A mai nagy szerencsétlenségekben, nem valami dicsőség katonának lenni, itt van a televízióban, látjuk, hogy 247 katona a repülő ferobánas következtében elégték.

Kedves feleségének a bátyja ha eljön, csak vigyék be a kornázba, Feleségem elsőszemoperációja 3 napig tartott, míg a második csak egy napig. Az elsőnél egyik nap bement a kornázba, másnap megoperálták és a harmadik napon hazjöhetetett. A második oprációja reggel 7 órakor bement a kornázba, megoprálták és délután 3 órakor már itthon volt. Ezt csak azért írom, hogy itt mennyivel könnyebben megy az operáció, mint Budapesten. Mind a két szemébe plasztik lencsét helyeztek. November 15-én volt ellenőrzésen, s az orvos azt mondta, ha valami rendkívüli nem adódik, két év múlva kell menni újra vizsgálatra.

Csordás Bélát ismerem, mert vele voltam Szombathelyen őrsparancsnok-képző iskolában 1935-ben.

Egy bizonyos jelvényt említ meg a szalagonszámlámon, de nem szolgálhatok felvilágosítással, mert nem ismerem a jelvényt.

Az új kocsi vételnek én is örülök. Én már a hatodik kocsit szagattom, de ez utóbbi kocsimban csak 20,000 may van beletéve. Mióta itt

lakunk, azóta csak a templomba és az üzletekbe járunk vele.

A karácsonyi ének nagyon szép, majd karácsonykor felteszik és ezt hallgatjuk. Még egyszer köszönjük a karácsonyi jó kívánásokat, mi is kívánunk sok minden jót, kellemes karácsonyt és boldog új esztendőt.

Ezekután, ha nem untatom, leírok olyan esetet ami még eddig nem írott le. Ez pedig a Vezénylési pótdíj. A csendőrségnél volt vezénylési pótlék is. Tehát minden 12 óra külszolgálat után járt a csendőrnek egy pengő vezénylési pótdíj. Ha a csendőr 36 órát volt szolgálatban, akkor kapott 3 ~~pengő~~ vezénylési pótlékot. Ha egy járőrt az öpk. ki-vezényelt megelőzőszolgálatra és a járőrnek valamelyik tereptárgynál akadt nyomozati ügye, akkor a járőr kimaradhatott és amikor a nyomozást befejezte, vonulhatott be. A bevonult járőrnek az öpk. meghagyja, hogy a jelentést szerkessze meg, és adja be az irodába. Ha az öpk. hiányt talál vagy pedig a ténydéli elemek nincsenek kifejtve, akkor az öpk. azt a járőrt újból kivezenyeli de már nem megelőző hanem nyomozó szolgálatba. A vezénylési pótdíjat az öpk. bevezeti a vezénylési lajstromba, és minden hó végén felterjeszti az osztály gazdasági hivatalnak, aki azt az órnek kifizeti, s az öpk. az illetékes csendőrnek kifizeti. A vezénylési pótdíj azért járt a csendőrnek, mert nem étkezett otthon hanem kint látja el magát szükséges élelemmel. Például, ha valakit három hétnél hosszabb időre vezényelnek, annak nem jár vezénylési pótdíj, mert magával viszi a közzolgáltatásból neki járó részesedést. és abból fizeti ki az étkezést.

Majd későbbben fogok írni az Utánportyázásról,

A figyelmesztetésről, az Igazoltatásról, az Őrizetbevételről, az elfogásról, megbilincselésről és a házkutatásról, valamint a Fegyverhasználatról. Ez utóbbi fegyverhasználat kétféleképpen lehetett alkalmazni, "Jogilag, és kötelességből".

Élég nagy hó van erre minálunk, nula alatt 20 fokot mutat a hőmérő. Sok minden jót kívánva, maradok bajtársi szeretettel.

Baxter, 1985. december 20.

Pali és Hanka

F 26.2. Mi nagy kívánjuk, hogy Magyarországon az Ök. i. költészet
nyersen olvassanak.

Minden vadászkalapnak volt állsziija, ha a csendőr szolgálatban volt, az állsziija lekellett engedni úgy, hogy a szijnak a csatja csatja a balfűl alsócimpájával elvagjon. egyirányba legyen vele.

A sárgapertli a dolmány uján, még a régi időkben a jársőrmesternek és az őrevezetőnek volt diszités képpen. 1924-től 1945ig az én szolgálati időmben ilyent nem viseltünk.

U t ó i r a t :

A nyugdíjazást illetőleg, ha valamelyik csendőr még nem érte el a 9 évet, hat hónapát és egy napot, akkor is ott hagyatja a testületet, de akkor nem kap nyugdíjat, hanem végkielégítést kap. Ez egy bizonyos összeg a szolgálati éveinek.

Ha most ha valamelyik csendőr elérte a nyugdíjazási időt és elakar távozni a Testülettől, akkor kéri a nyugdíjazását. De ha a felülvizsgálatnál kiderül, hogy az illető még egészségileg bírja a szolgálót, akkor próbaként "várakozással ideiglenesen szabadságolják 6 vagy 12 hónapra. Amikor ez hat hónap vagy a 12 hónap letelik, újból benívják felülvizsgálatra, és ha kiderül, hogy a csendőrségi szolgálatot nem tudja ellátni, de az irodai szolgálatot el tudja látni, akkor újból benívják, és az irodában kell neki dolgozni. Ha pedig sem a csapatszolgálatra sem az irodai szolgálatra nem alkalmas, akkor véglegesen nyugdíjazák. A várakozási illetmánnel szabadságolt egyén ugyan olyan elbánásban részesül, mintna végleges nyugdíjba menne.